

GEBRUIKS- EN ONDERHOUDSBOEKJE VAN UW RIDLEY-FIETS

BEDANKT EN PROFICIAT!

U bent vast blij dat u hebt besloten om voor een Ridley-fiets te kiezen. U zult zien dat alle spits technologie, werk en aandacht voor detail die wij in al onze fietsen hebben gestoken ook echt rendeert. Uw fiets is een prachtig ding waar u veel plezier aan gaat beleven, of u er nu op rijdt om uw conditie te onderhouden, in familieverband, of gewoon om het competitiebeest in u tevreden te stellen.

Wij zijn er gerust op dat u van uw nieuwe Ridley gaat genieten, want wij hebben er alle tijd aan besteed om zijn design op punt te stellen en hem daarna te testen. (Dat testen is wel leuker, want dan mogen we er zelf op rijden.) U gaat zeker kunnen genieten van uw nieuwe Ridley als u deze bij een erkende dealer hebt aangekocht. Die heeft bij het monteren zijn expertise en oog voor detail laten spreken. Verder neemt die zich ook de tijd om voor u de geknipte fiets te vinden, zodat u zeker de juiste maat hebt.

Uzelf, uw erkende dealer en wij hier bij Race Productions N.V., wij vormen samen een team dat ervoor zorgt dat u alle plezier en vreugde uit uw nieuwe fiets kunt halen. Vergeet zeker niet regelmatig eens langs te lopen bij uw erkende dealer.

Hij weet wat u zoal aan accessoires kunt gebruiken, kan uw fiets goed onderhouden en heeft een antwoord op alle vragen die u misschien nog over uw nieuwe Ridley wilt stellen.

Veel van die dingen, én informatie over fietsen in het algemeen, komen al in deze handleiding aan bod. Neem voldoende tijd om die door te lezen. Veel zaken die u hierin terugvindt, zijn immers essentieel als u het maximum uit uw fiets wilt halen en hem veilig wilt gebruiken en correct onderhouden.

Nogmaals bedankt voor uw aankoop. Wij zijn echt trots dat u voor Ridley hebt gekozen.

Neem alles nu eens door en dan DE FIETS OP.

1. TEN GELEIDE...

1.1. Waarom u deze handleiding moet lezen

Deze handleiding gaat u helpen om alles wat er aan prestaties, comfort, plezier en veiligheid in uw nieuwe fiets zit ook effectief eruit te halen.

Belangrijk is dat u hem begrijpt, weet wat hij kan en hoe. Zo kunt u van bij het begin heel plezierig en veilig op pad. Als u deze handleiding vóór uw eerste ritje hebt gelezen, dan weet u hoe u de capaciteiten van uw nieuwe fiets ten volle kunt benutten.

Let er ook op dat u de eerste keer op een veilige plaats rondrijdt, dus op een plek zonder auto's, obstakels of andere fietsers.

ALGEMENE WAARSCHUWING: Zelfs in ideale omstandigheden kan fietsen gevaarlijk zijn. U bent zelf verantwoordelijk voor het goede onderhoud van uw fiets. U helpt er immers het gevaar voor kwetsuren mee te beperken. In deze handleiding gaat u dikwijls aanduidingen als "Let op" en "Voorzichtig" terugvinden. Daar leest u wat er zoal kan gebeuren als u uw fiets onvoldoende onderhoudt of nakijkt. Veel van deze aanduidingen vertellen u dat u de controle zou kunnen verliezen en vallen. Een val kan altijd ernstige, ja zelfs dodelijke gevolgen hebben. We gaan dit dus niet overal waar wordt gewaarschuwd voor vallen blijven herhalen.

En uiteindelijk is het nooit te laat om de handleiding te lezen.

Zelfs wanneer u al uw hele leven op de fiets zit, kunt u uw fietsgewoonten, kennis en ideeën vast wel eens oprfrissen. Waarom?

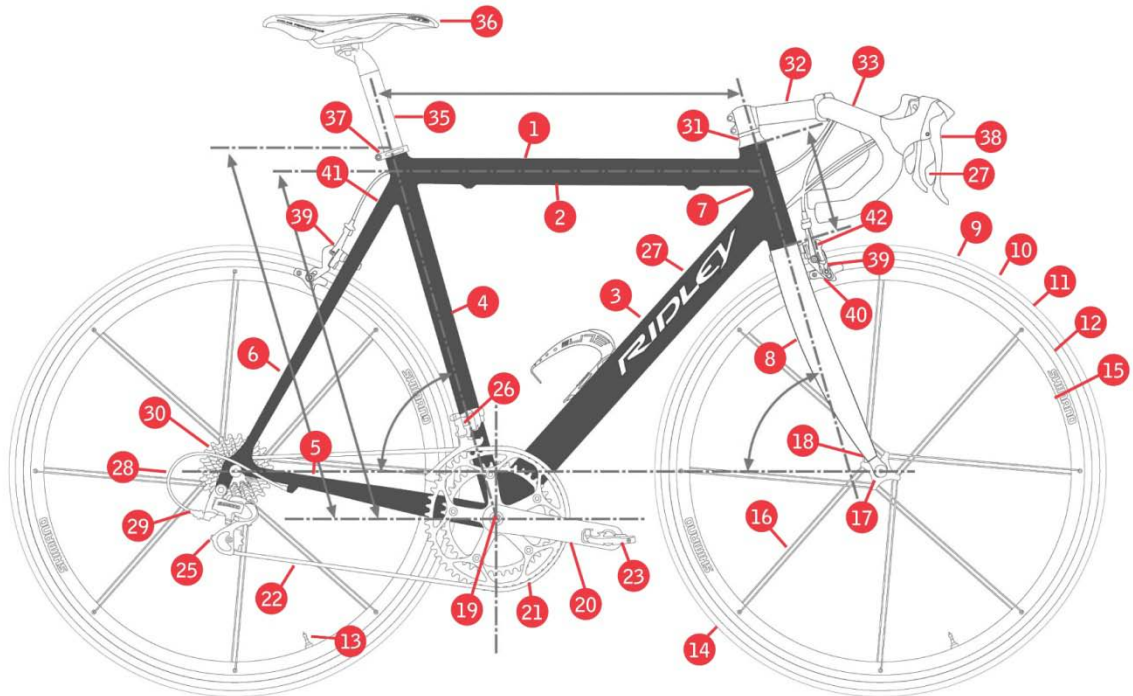
Omdat de technologie aan fietsen met sprongen vooruitgang boekt, en dit gebruik, omgang, comfort, prestaties en veiligheid beïnvloedt.

SPECIAAL VOOR OUDERS: *Jammer genoeg zijn vooral kinderen slachtoffer van fietsongevallen. U bent er als ouder of begeleider verantwoordelijk voor dat uw minderjarige kinderen veilig kunnen spelen. Dat betekent dat u ervoor moet zorgen dat de fiets waarop u kind rijdt goed aan hem of haar is aangepast, dat deze zich in een goede en veilige toestand bevindt, dat u en uw kind goed weten hoe je veilig moet fietsen en dat jullie de plaatselijke verkeersregels voor motorvoertuigen en fietsers kennen, begrijpen en respecteren, en daarbij met gezond verstand veilig en verantwoordelijk de baan op gaan. Bent u een ouder? Lees deze handleiding dan alvorens u uw kind op deze fiets laat rijden. We hebben geprobeerd ze zowel voor uzelf als voor uw kind leerrijk en interessant te maken.*

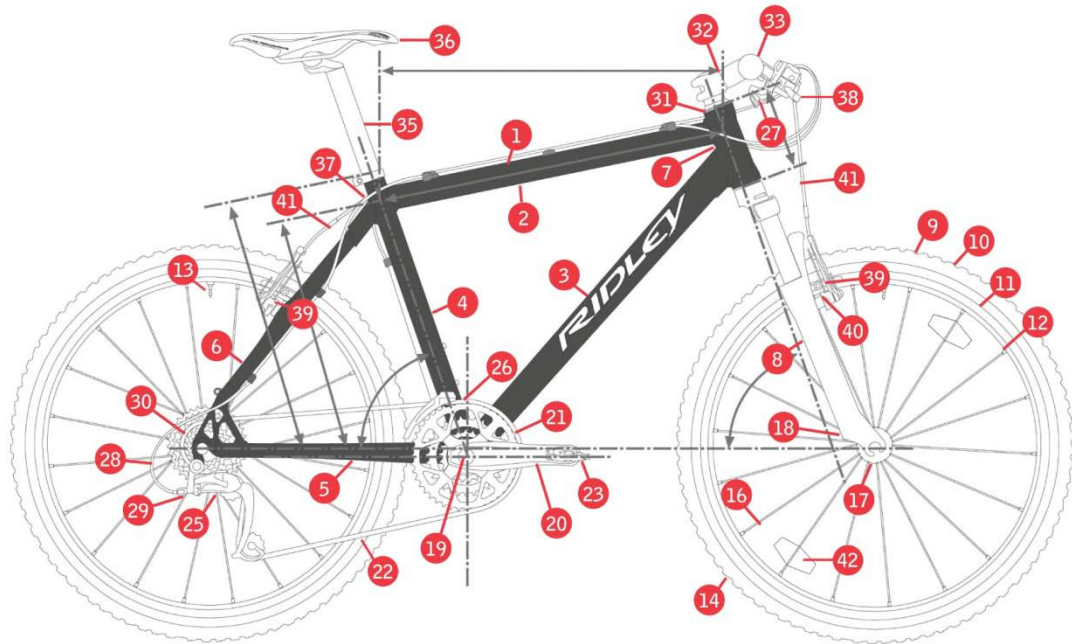
Maak dat uw kind onder het fietsen altijd een goedgekeurde fietshelm draagt.

2. HOE HEET WAT

1. frame
2. bovenbuis
3. zitbuis
4. zadelbuis
5. achterbrug
6. achterrein
7. balhoofdbuis
8. vork
9. wiel
10. band
11. wielbasis
12. zijkant
13. klepsteel
14. buis
15. velg
16. spaken
17. naaf
18. snelkoppeling
19. bracketzone
20. trapstel
21. kettingbladen
22. ketting

- 23. pedaal
- 24. reflectoren
- 25. achterderailleur
- 26. voorderailleur
- 27. versnellingshendel
- 28. versnellingskabel
- 29. stelbusje
- 30. cassette
- 31. balhoofdstel
- 32. stuurpen
- 33. stuur
- 34. stelbusje
- 35. zadelpen
- 36. zadel
- 37. zadelklem
- 38. remhendel
- 39. rem
- 40. remblokje
- 41. remkabel
- 42. stelbusje

NOOT: De afbeelding op deze bladzijde en de andere weergaven elders in deze handleiding verschillen al naargelang het model mogelijk licht van de fiets die u hebt aangekocht.

3. WAT VOOR FIETS HEBT U?

Fietsen voor volwassenen kan men grofweg onderverdelen in vier types. Waarvoor de fiets is bedoeld, is hier van doorslaggevend belang: wegfietsen, mountainbikes, crossfietsen en stadsfietsen of cruisers. Aangezien veel fietsmodellen voor verschillende doeleinden worden gebruikt, is het de bedoeling van elke fiets om onder welbepaalde omstandigheden zoveel mogelijk prestaties, comfort en veiligheid te bieden. Wat voor type is uw nieuwe fiets?

3.1. De wegfiets

Wordt soms een racefiets genoemd, want hij grijpt terug naar de fietsen waarmee wegrenners en triatleten rijden. De wegfiets is bedoeld om snel te gaan, zwaar te trainen en voor wedstrijden op een verhard wegdek. Dit is het lichtste, meest aerodynamische en "snelste" soort fiets. Omdat men er doorgaans op een relatief vlak wegdek mee gaat rijden, wordt zijn frame zo stijf en licht mogelijk gemaakt, en heeft het een geometrie om de handelingen van de renner snel en uiterst precies uit te voeren. Zijn onderdelen, en dan vooral de wielen, zijn in vergelijking met andere categorieën meestal lichter, ook weer omdat ze niet zo hard door elkaar worden geschud. Met zijn verlaagd stuur, waar soms aero bar

verlengstukken op staan, moet de renner zowel bij het klimmen als in sprints voldoende kracht kunnen zetten, en in een houding gaan zitten waarbij hij voldoende aerodynamische "tuck" heeft om snelheid te maken. Zijn smalle hogedrukbanden houden de rolweerstand tot een minimum beperkt. Vaak zijn deze fietsen echter te stijf om op ruwere ondergronden comfortabel te zijn. Het kader en de onderdelen zijn te licht om de schokken op een oneffen pad op te vangen. Veel renners zitten met zo'n stuur niet meer comfortabel om nog losjes te fietsen. Op losse ondergronden komen de smalle banden niet tot hun recht.

GEWICHTSLIMIET voor wegfietsen van 125 kg.

3.2. De mountainbike

De mountainbike is bedoeld om meer gecontroleerd en steviger op allerlei moeilijke terrein te gaan fietsen. Een mountainbike is over de hele lijn ruiger. De geometrie van zijn kader zet de hele fiets hoger en geeft u de mogelijkheid om al naargelang het terrein uw gewicht te verplaatsen, zodat u uw fiets toch in evenwicht houdt. Zijn brede banden met veel luchtinhoud vangen schokken beter op en bieden op losse of gladde stukken meer stabiliteit. Door zijn uitgebreide arsenaal aan versnellingen – vaak 18 of meer – beschikt u voor vrijwel alle omstandigheden over de juiste keuze. Op veel mountainbikes zit een vering die de schokken en trillingen op ruwe paden mee helpt opvangen.

Een mountainbike weegt wel meer dan een wegfiets. Met zijn brede banden is de rolweerstand ook groter. Veel mensen zitten er dan wel comfortabeler op, de houding rechtop biedt aerodynamisch gezien geen meerwaarde. Wilt u op een verhard wegdek lang en snel fietsen, dan kiest u best niet voor een mountainbike.

NOOT: Hoewel het ruige voorkomen van mountainbikes de indruk kan wekken dat ze onverwoestbaar zijn, is dit niet het geval. Het zijn sterke en robuuste fietsen, die ook maar optimaal presteren als u ze correct gebruikt.

GEWICHTSLIMIET voor mountainbikes van 130 kg.

3.3. De crossfiets

Dit type, ook gekend als hybride fiets, terrein- of fitnessfiets, werkt als een Zwitsers zakmes: het is een veelzijdig instrument dat in veel dingen goed is. De crossfiets is een goede keuze voor fietsers die op de weg of off-road niet het uiterste qua prestaties verwachten, maar die een fiets zoeken waarmee ze op een verhard wegdek, op fietspaden, brandwegen en zandwegen goed uit de voeten kunnen. Op straat gaat hij niet zo snel als de wegfiets, en hij is evenmin geschikt om zoals met een mountainbike langs een smal pad, op stenen of in voren op een oneffen terrein echt off-road te gaan. Uw dealer kan de banden, het stuur en het

versnellings- of remsysteem op een crossfiets vervangen, waardoor deze op verharde ondergrond of op zandwegen, al naargelang waarvoor u hem nodig hebt, beter gaat presteren.

GEWICHTSLIMIET voor crossfietsen van 120 kg.

3.4. De stadsfiets

Die kennen we ook als cruiser, en is bedoeld om comfortabel, zonder veel onderhoud en ontspannen te fietsen. Vaak hebben deze fietsen drie, vijf, zeven of meer versnellingen die we in de naaf van het achterwiel terugvinden. Zijn frame beoogt comfort eerder dan prestaties en zijn dikke banden zijn beter geschikt voor harde dan voor zachte oppervlakken. De cruiser is ideaal om in de stad rond te fietsen, voor rustige ritjes of voor vlakke plattelandswegen, om in het park rond te rijden of snel even te gaan winkelen.

GEWICHTSLIMIET voor stadsfietsen van 130 kg.

LET OP: Rijdt u met uw fiets op een manier waarvoor hij niet geschikt is (i.e. met uw wegfiets langs een smal pad rijden), dan verliest u mogelijk de controle en komt u ten val. Gebruik uw fiets altijd waarvoor hij is bedoeld.

4. JUISTE MAAT EN VEILIGHEID

4.1. Juiste maat

Zorg ervoor dat uw fiets de juiste maat heeft. Is hij te groot of te klein, dan is hij moeilijker te controleren. Dit kan oncomfortabel zijn.

LET OP: Heeft uw fiets niet de juiste maat, dan kunt u de controle verliezen en vallen. Vraag uw dealer indien nodig dat hij u een grotere of kleinere fiets geeft. Ga er pas dan mee rijden.

4.1.1. Maat van het frame:

Op basis van de informatie die u hem geeft, stelt uw dealer een voor u ideaal frame voor. Als u zelf naar de winkel gaat om uw fiets te kiezen, zorgt de dealer er op dat moment voor dat u de juiste maat van frame meekrijgt. Heeft iemand anders de fiets voor u gekozen, bijvoorbeeld als geschenk, moet u zeker kijken of hij past. Ga er pas dan mee rijden.

Een eerste manier om dit na te gaan, is door de fiets tussen de benen te nemen en met beide voeten plat op de grond te gaan staan. Of uw fiets al dan niet past, hangt af van de afstand van de grond tot bovenaan de bovenbuis waar u met uw kruis komt, als u halfweg tussen het zadel en de stuurpen met gespreide benen over uw fiets gaat staan. Doe de schoenen aan waarmee u gaat fietsen en spring krachtig op uw hielen op en neer. Als u de fiets met uw kruis aanraakt, dan is deze te groot voor u.

fig. 5 Standover height

Laat de fiets dan gewoon staan. Wanneer u enkel van plan bent om er op verharde wegdekken mee te fietsen en hoegenaamd nooit off-road te gaan, dan moet u minstens zo'n 2,5 tot 5 cm boven de fiets staan. Wilt u er op onverharde weg mee gaan, moet er minstens 7,5 cm afstand zijn. Als u er echt mee wilt gaan mountainbiken op moeilijk, ruw terrein hebt u zeker 10 cm nodig.

4.1.2. Positie van het zadel:

Dat u uw zadel correct afstelt, is belangrijk indien u alle prestaties en comfort uit uw fiets wilt halen. Uw dealer zet het zadel daar waar dit naar zijn ervaring voor de meeste mensen goed is. Als u vindt dat het zadel niet comfortabel staat, vraag uw erkende dealer dan om hulp of doe zelf de afstelling.

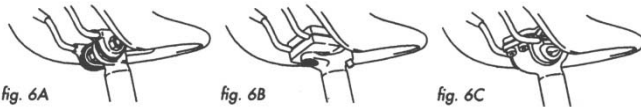
Kijk op afbeelding 6A, B en C welk type zadel er op uw fiets staat.

U kunt een zadel in drie posities afstellen:

4.1.2.a. Op- en neerwaarts afstellen.

De correcte hoogte van uw zadel hangt af van hoe lang uw benen zijn. Uw zadel staat hoog genoeg wanneer u neerzit, de pedaalarmen evenwijdig met de zadelbuis staan en u met één hiel net tot bij de naar beneden wijzende pedaal kunt. Om te controleren of het zadel op de juiste hoogte staat:

- gaat u op het zadel zitten;
- zet u één hiel op een pedaal;
- draait u het trapstel rond tot die pedaal helemaal naar beneden wijst en de pedaalarm evenwijdig met de zadelbuis staat.

Als uw been niet helemaal is gestrekt en u de pedaal in het midden aanraakt, moet u uw zadel in hoogte verstellen. Moet u met uw heupen bewegen om met uw hiel aan de pedaal te raken, dan staat het zadel te hoog. Wanneer uw hiel op de pedaal staat maar uw been nog is gebogen, dan staat het zadel te laag.

De hoogte van het zadel afstellen doet u door de zadelpenklems los te draaien (afb. 7; zie ook punt 6.2 onder De zadelpen snel loskoppelen) en de zadelpen opwaarts of neerwaarts te bewegen. Let erop dat het zadel evenwijdig met de bovenbuis van uw fiets staat en draai de zadelpenklems zo vast dat u het zadel niet meer uit zijn positie kunt verdraaien.

Controleer opnieuw of het zadel goed staat (zie hierboven). Op uw zadelpen zult u een gedrukte of gegraveerde lijn zien staan die de minimum- of de maximumhoogte aangeeft.

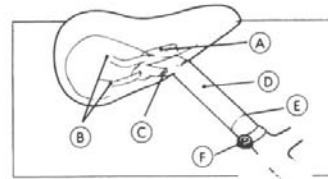

fig. 7

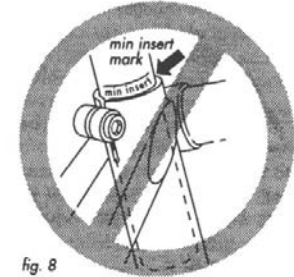

fig. 8

Na het afstellen van de hoogte mag u deze markering nergens meer op de zadelpen zien staan. (Afb. 8).

LET OP: Als uw zadelpen buiten het gebied tussen de minimum- en maximumhoogte uitkomt (zie afb. 8), dan breekt deze misschien af. U verliest dan de controle over uw fiets en valt.

GEÏNTEGREERDE zadelpen:

Alle kaders van Ridley waarin een zadelpen geïntegreerd zit, moeten als volgt worden bijgesneden. Laat dit over aan een ervaren mecanicien.

Meet hoe hoog uw zadel staat op de fiets die u nu gebruikt. Meet deze afstand af van middenin de bracketzone tot bovenop het zadel. Houd een lijn evenwijdig met de zadelbuis aan.

Zet het zadel op de Ridley-zadelklem en op het frame. Steek het afstandsstuk van 3mm in de klem.

BELANGRIJK: Zorg ervoor dat er in de zadelklem altijd minimaal één afstandsstuk van 3 mm zit. Anders kan de zadelbuis al onmiddellijk wordt beschadigd. In zo'n geval vervalt ook uw garantie.

Dan zet u het zadel en de klem op het nieuwe frame. Meet opnieuw de afstand van middenin de bracketzone tot bovenop het zadel. Trek de afstand op uw vorige fiets af van de nieuwe afstand op de Ridley. Het verschil daarvan snijdt u ook af van de zadelbuis.

Verwijder de zadelklem en meet hoeveel u van bovenaan de zadelbuis moet afsnijden. Gebruik de zaaggeleider van Ridley (wordt bij het frame meegeleverd) en een fijntandige zaag om carbonvezel door te zagen, snijd het frame bij. Vijl bramen en splinters van het afgezaagde stuk af.

Nu is het nog kwestie van uw klem en zadel erop te zetten en u kunt vertrekken. Zet de klembout op maximaal 4Nm vast. U kunt het zadel nog met afstandsstukken in de hoogte afstellen. Zorg er wel voor dat de zadelbuis altijd voor een stuk zichtbaar is doorheen de opening van de zadelklem. Anders staat de zadelklem misschien niet goed vast en raakt de zadelbuis snel beschadigd.

4.1.2.b. Voorwaarts en achterwaarts afstellen.

Maak het zadelklemmechanisme los (zie afb. 6a, b of c) en schuif het zadel op zijn rail naar voren of naar achteren. Begin met het zadel eerst in het midden vast te zetten. Schuif het dan naar voren of naar achteren tot het voor u goed staat.

4.1.2.c. Hoek van het zadel afstellen.

Meestal verkiezen mensen een horizontaal zadel, maar sommige fietsers hebben liever dat dit met zijn neus licht naar boven wijst. Anderen hebben het dan weer liever licht naar beneden gericht. De hoek van het zadel kunt u afstellen door het klemstelsel los te maken en het zadel in de gewenste positie te zetten.

Daarna moet u de klem weer goed vastmaken. U kunt controleren of u het zadelfstelselstelsel weer goed hebt vastgezet door bijvoorbeeld het zadel aan beide zijden stevig vast te nemen en dit van voor naar achter of van links naar rechts te proberen verdraaien. Het zadel mag in geen geval mee bewegen. Indien het nog los blijft staan, vraag uw erkende dealer dan om bijstand.

Zodra het zadel lichtjes van positie verandert, kan dit uw prestaties en uw comfort aanzienlijk beïnvloeden. Stel uw zadel dus altijd maar in één richting af, en verplaats het een klein beetje tot u de positie hebt gevonden die voor u het meest comfortabel is.

LET OP: Zorg ervoor dat u het zadel na het afstellen weer goed vastzet. Pas dan kunt u beginnen fietsen. Met een zadel- of zadelpenklem die losstaat, kan de zadelpen beschadigd geraken. Tevens zou u de controle kunnen verliezen en vallen. Een afstelsysteem dat goed vastzit, zorgt ervoor dat uw zadel in geen enkele richting beweegt.

Controleer op regelmatige tijdstippen of het zadelfstelselstelsel nog wel goed vastzit.

Wanneer u de hoogte van uw zadel zorgvuldig hebt afgesteld, dit voor- en achterwaarts en zijdelings in de juiste positie hebt gezet, maar het toch oncomfortabel blijft, dan moet u misschien voor een ander model kiezen. Zadels zijn, net als mensen, heel verschillend in

vorm, omvang en veerkracht. Bij uw erkende dealer vindt u wel een zadel dat, correct aangepast aan uw lichaam en rijstijl, comfortabel is.

VOORZICHTIG: Langdurig rijden op een zadel dat niet correct is afgesteld of dat uw bekken onvoldoende ondersteunt, zou uw zenuwen en bloedvaten naar verluidt schade van voorbijgaande of blijvende aard kunnen toebrengen. Doet uw zadel u pijn of voelt u zich stijf, stel uw zadel dan af en neem tijdens het fietsen een andere houding aan. Als dit gevoel aanhoudt, overleg dan met uw dealer of hij een ander zadel op uw fiets kan zetten.

4.1.3. Hoogte en hoek van het stuur:

Uw fiets heeft een stuurpen die rechtstreeks langs buiten op de stuurbuis vastzit. Uw dealer kan het stuur in hoogte afstellen. Daarvoor moet hij de afstandsstukken al naargelang nodig boven of onder de stuurpen plaatsen. Eventueel moet u zich een langere of hogere stuurpen aanschaffen. Raadpleeg uw dealer. Probeer dit niet zelf te doen, want dit is vakwerk. Om de hoek van het stuur of van de stuuruiteinden te verstellen, maakt u eerst de klembout(en) los. Draai het stuur of het uiteinde in de gewenste hoek, centreer opnieuw en draai de klembout(en) weer voldoende aan zodat het stuur of de uiteinden hun positie tegenover elkaar en de stuurpen aanhouden.

LET OP: De klembout(en) aan de stuurpen of het stuur zelf of de klemmen aan de uiteinden moeten goed vastzitten, want anders krijgt u problemen bij het sturen. Zo zou u de controle kunnen verliezen en vallen. Steek het voorwiel van de fiets tussen uw benen en probeer het stuur/de stuurpen te verdraaien. Als u de stuurpen tegenover het voorwiel kunt verdraaien, verzet het stuur dan tegenover de stuurpen of de stuuruiteinden tegenover het stuur. Zet de bouten weer aan.

De hendels afstellen: De rem- en versnellingshendels staan daar waar de meeste mensen dit het liefst hebben. Zowel hun hoek als hun positie kunnen worden gewijzigd. Vraag advies bij uw dealer. Indien nodig doet hij dit voor u. Afstand tussen de rem en het stuur: Op veel fietsen staan remhendels die men ten opzichte van het stuur kan afstellen. Voor mensen met kleine handen die moeite hebben om de remgrepen in te drukken, kan een dealer deze afstand afstellen of een beter model plaatsen.

LET OP: Als u remhendels gebruikt met een kleine afstand tot het stuur, moeten deze zeker goed worden afgesteld. Zo kunt u met de beschikbare uitslag toch alle remkracht benutten. Hebben deze remhendels onvoldoende uitslag om alle remkracht te zetten, dan kunt u de controle over uw fiets verliezen, met een ernstig of dodelijk ongeval tot gevolg.

4.2. Veiligheid

LET OP: In veel landen zijn bepaalde veiligheidsuitrustingen verplicht. U dient zich zelf op de hoogte te stellen van de nationale wetgeving ter zake. Houd u ook aan de regels, zorg dat uw eigen uitrusting en uw fiets dus aan de wettelijke vereisten voldoen.

4.2.1. Helm

Het dragen van goedgekeurde hoofdbescherming is niet overal verplicht. Toch is het aangewezen dat u onder alle omstandigheden een helm draagt die aan de ASTM-, Snell-, CPSC- of CE-standaards voldoet. Fietsers die vallen, lopen in het ergste geval een hoofdletsel op dat met een helm zou kunnen zijn vermeden. Uw dealer heeft een ruim aanbod aantrekkelijke helmen en kan er u een aanbevelen die biedt wat u nodig hebt. Maar de "juiste" helm is geen kwestie van mode. Hij moet goed passen, correct worden gedragen en stevig

worden vastgemaakt. Pas dan kan hij zijn functie vervullen. Vraag uw dealer u de juiste maat te vinden en uw helm af te stellen. Lees de handleiding na die u met de helm wordt bezorgd.

LET OP: Draag altijd een helm wanneer u op de fiets zit. Gesp de kinriem altijd goed vast. Meer informatie vindt u in de handleiding bij uw helm. Zonder goedgekeurde helm kunt u ernstige of zelfs dodelijke kwetsuren oplopen.

4.2.2. Reflectoren

Reflectoren zijn belangrijke veiligheidsuitrustingen die van essentieel belang zijn op uw fiets. Laat de reflectoren op uw fiets staan. Reflectoren kunnen geen verlichting vervangen. Zet altijd lichten op uw fiets. Neem daarbij de wetgeving ter plaatse in acht. In de VS verplicht federale wetgeving alle fietsers op hun fiets vooraan, achteraan, op de wielen en aan de pedalen reflectoren te zetten. De Amerikaanse Consumer Products Safety Commission bepaalt de grootte, kracht en plaats van elke reflector. De reflectoren vangen licht van op straat en van het verkeer op en doen het weerkaatsen. Dit maakt dat u als fietser opvalt.

VOORZICHTIG: Controleer de reflectoren en hun houders regelmatig. Ga na of ze nog schoon, recht en intact zijn en ze nog goed vastzitten. Beschadigde reflectoren moet u door uw dealer laten vervangen. Eventueel zet hij ze weer recht of maakt hij ze vast.

LET OP: Laat de reflectoren op uw fiets staan. Zij zijn van essentieel belang in het veiligheidssysteem van uw fiets. Haalt u de reflectoren weg, dan wordt u voor andere weggebruikers minder zichtbaar. Dit kan ernstige of dodelijke ongevallen veroorzaken. Vergeet niet: reflectoren kunnen geen verlichting vervangen. Zet altijd lichten op uw fiets.

4.2.3. Verlichting

Als u wanneer het donker wordt nog met de fiets rijdt, moet daar verlichting op staan. Zo ziet u waar u rijdt en gaat u obstakels uit de weg. Ook anderen gaan u zo beter zien. De wegcode stelt een fiets gelijk aan alle andere voertuigen. Om in het donker te fietsen moet u dus vooraan over een wit en achteraan over een rood licht beschikken. Uw fietshandelaar verkoopt verlichtingssystemen die, afhankelijk van wat u wilt, op batterijen of met een dynamo werken.

LET OP: Reflectoren kunnen geen echte verlichting vervangen. U dient alle nodige verlichting zelf op uw fiets te zetten. Gaat u 's morgens vroeg, tegen de avond, 's nachts of wanneer de zichtbaarheid gewoon slecht is de baan op zonder reglementaire verlichting of reflectoren, dan is dit gevaarlijk. Zo kunt u ernstige en zelfs dodelijke kwetsuren oplopen.

4.2.4. Pedalen

(Zie ook punt 6.E en 6.F.) Op een aantal sportfietsen staan pedalen die aan hun oppervlak scherp en mogelijk gevaarlijk zijn. Ze hebben de bedoeling veiliger te werken, omdat ze de grip tussen de fietsschoen en de pedaal vergroten. Met fietsen die dergelijke sportpedalen hebben, moet u extra voorzichtig zijn, zodat u zich niet aan het scherpe oppervlak kwetst. U wilt misschien liever een minder agressief pedaaldesign, dat beter bij uw rijstijl of niveau past. Uw dealer kan u een aantal opties laten zien en een bepaald model voorstellen.

LET OP: Het kan dat u, wanneer u traag een bocht neemt, met uw toetsel of uw voet het voorwiel aanraakt. Zo zou u de controle kunnen verliezen en vallen. Als u dus traag draait, houdt u best de pedalen stil.

4.2.5. Beschermende bril

Overall waar u rijdt, maar zeker wanneer u op onverharde weg gaat, vliegen er vuil, stofdeeltjes en beestjes in de lucht. U zet dus best altijd een beschermende bril op, die donker kleurt wanneer de zon schijnt of anders weer oplicht. In de meeste fietsenwinkels vindt u de laatste nieuwe brillmonturen, soms met vervangbare glazen.

4.3. Mechanische veiligheid controleren

Zo controleert u eenvoudig en snel of uw fiets mechanisch nog in orde is. Maak er een gewoonte van dit altijd te doen wanneer u op pad wilt gaan.

LET OP: Losse onderdelen of bouten moeten altijd worden vastgezet. Houd u daarbij aan de instructies van de fabrikant en draai die sluiting of dat stuk correct aan.

4.3.1. Moeren, bouten en riemen:

Til het voorwiel enkele centimeters op en laat het terug op de grond neerkomen. Hoort, voelt of ziet u iets loshangen? Kijk de hele fiets vlug helemaal na en voel of er iets mis is. Zitten bepaalde onderdelen of accessoires los? Maak ze in dat geval vast. Als u niet zeker bent, kan uw erkende dealer u helpen.

4.3.2. Banden en wielen:

Zijn uw banden goed opgepompt? Leg één hand op het zadel en de andere op de kruising van het stuur en de stuurpen. Duw dan met uw gewicht op de fiets en kijk naar hoe de banden ingedrukt worden. Vergelijk met hoe banden normaal gezien goed zijn opgepompt en

pomp indien nodig bij. Zie punt 6.7.1 voor details en aanbevolen bandenspanning.

Zijn uw banden nog niet versleten? Draai elk wiel langzaam rond en zoek naar kerven in de wielbasis en aan de zijkant. Beschadigde banden moet u vóór het fietsen vervangen.

Zijn uw wielen recht? Draai elk wiel rond en kijk naar de afstand met de remblokjes. Controleer of er een knik in het wiel zit. In dat geval of wanneer het wiel tegen de remblokjes aanschuurt, moet u dit door een fietsenwinkel laten uitlijnen.

VOORZICHTIG: Remmen werken pas goed wanneer het wiel recht loopt. Wielen uitlijnen is een specialiteit waarvoor u speciale instrumenten en ervaring moet hebben. Als u dit gereedschap niet hebt of niet weet wat u moet doen, probeer dit dan niet zelf uit te voeren. Vraag uw erkende dealer om hulp.

4.3.3. Remmen:

Krijp op de remhendels. Zijn de snelkoppelingen van de rem gesloten? Spant de V-kabel voldoende op? Komen de remblokjes tot tegen de velg van zodra u de remhendels aantrekt? Kunt u de remkracht volledig op de hendels uitwerken zonder dat deze het stuur aanraken? Anders moeten uw remmen worden afgesteld. Ga pas dan weer de fiets op. Zie punt 6.3.1 en 6.3.2 voor details.

LET OP: Fietsen wanneer de remmen niet correct zijn afgesteld of de remblokjes zijn afgesleten, is gevaarlijk. Zo kunt u ernstige of zelfs dodelijke kwetsuren oplopen.

4.3.4. Ketting

Is de ketting op fietsen met één versnelling voldoende opgespannen? Duw het onderste deel van de ketting naar omhoog. Deze zou zo'n 6 tot 12 mm moeten meebewegen.

LET OP: Als er onvoldoende spanning op de ketting staat, kan deze van het kettingwiel afspringen, waarbij de fiets schade kan oplopen en u de controle kunt verliezen en vallen.

4.3.5. Snelkoppelingen

Zijn de snelkoppelingen aan het voorwiel, het achterwiel en aan de zadelpen correct afgesteld en zijn ze vergrendeld? Zie punt 6.1 en 6.2 voor details.

LET OP: Als u gaat fietsen en de snelkoppeling van uw wiel niet correct is afgesteld, kan dit beginnen uitslaan of losraken, waarbij de fiets schade kan oplopen en u ernstige of zelfs dodelijke kwetsuren kunt oplopen.

4.3.6. Afstellen van stuur en zadel

Staan het zadel en de stuurpen evenwijdig met de bovenbuis van de fiets? Zitten ze voldoende vast zodat u ze niet uit positie kunt draaien? Anders moet u de stuurpen, het stuur, de zadelpen en de zadelklem en snelkoppeling aandraaien.

4.3.7. Uiteinden/verlengstukken van het stuur

Zitten de handgrepen vast en zijn ze in goede staat? Anders dient u ze te vervangen? Zit er een dop op de handgrepen en verlengstukken? Steek er anders een op. Staan de uiteinden of de verlengstukken zo goed vast dat u ze niet kunt verdraaien? Maak ze anders beter vast.

LET OP: Wanneer handgrepen of verlengstukken loszitten of beschadigd zijn, kunt u de controle verliezen en vallen. U zou zich kunnen snijden aan een stuur of aan verlengstukken zonder dop. Ook bij een licht ongeval kunt u zich dan ernstig kwetsen.

LET OP: De handgrepen of verlengstukken maken dat u soms moeilijker kunt sturen en remmen. Zo kunt u de controle verliezen en vallen. Pas goed op wanneer u handgrepen of verlengstukken plaatst.

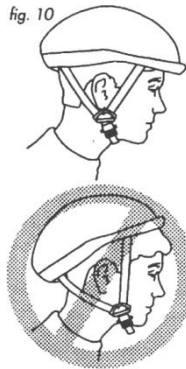
OK: gesp nu uw helm vast (zie bladzijde 15) en goede reis.

5. VEILIG EN VERANTWOORDELIJK FIETSEN

NOOT: Zoals in elke sport kunt u zich bij het fietsen kwetsen of iets beschadigen. U kiest er zelf voor om op een fiets te stappen, dus u neemt ook de verantwoordelijkheid voor dat risico op zich. Niet de verkoper, niet de fabrikant, niet de leverancier, niet de mensen die de wegen of paden waarop u rijdt beheren en onderhouden, neen, alleen u bent verantwoordelijk. U dient dus zelf te weten hoe u veilig en verantwoordelijk fietst, en u moet deze kennis ook in de praktijk omzetten.

5.1. The Basics

1. Controleer altijd eerst de mechanische veiligheid (punt 4.3 alvorens u op een fiets stapt.
2. Draag altijd een helm die aan de ASTM-, Snell-, CPSC- of CE-standaards voldoet. (Zie afb. 10).
3. Blijf uit de buurt van de scherpe tanden op de kettingbladen, de ketting wanneer ze beweegt, de ronddraaiende pedalen en armen, en van wielen wanneer ze draaien. Pas ook op met kledij en andere voorwerpen.
4. Draag altijd schoenen die niet van uw voeten vallen en grip op de pedalen geven. Fiets nooit op blote voeten of met sandalen aan.
5. Zorg dat u goed weet hoe alle hendels op uw fiets werken.
6. Draag lichte, zichtbare kleren die niet te los zitten, zodat ze niet in de bewegende fietsonderdelen verstremgeld geraken of achter voorwerpen langs de kant van de weg blijven hangen.

7. Probeer niet te springen met uw fiets. Zeker wanneer u een BMX of mountainbike heeft, kan dit wel leuk zijn, maar het legt enorm veel belasting op het hele systeem, gaande van uw spaken tot uw pedalen. Bij het springen is uw voorvork wellicht het meest kwetsbare onderdeel. Mensen die toch met hun fiets willen springen, lopen het gevaar zichzelf en hun fiets te beschadigen.

8. Denk aan uw snelheid, en rij maar zo snel als de omstandigheden en uw eigen stuurmanskunst dit toestaan. Vergeet nooit dat er een rechtstreeks verband bestaat tussen snelheid en controle, en tussen snelheid en belasting op onderdelen. Hoe hoger de snelheid, des te minder controle. Hoe hoger de snelheid, des te meer u de onderdelen van uw fiets belast.

LET OP: Als u sprongen maakt, op rampen rijdt of trucs uitvoert, op zware ondergrond of zwaar belast gaat fietsen, zou u de fiets kunnen beschadigen of ernstige of zelfs dodelijke kwetsuren kunnen oplopen.

5.2. Verkeersregels

1. Studeer de plaatselijke fietsverkeersregels in. Veel gemeenten hanteren een specifieke reglementering inzake het inschrijven van fietsen, het fietsen op voetpaden, en hebben een eigen wetgeving rond het gebruik van fietspaden, enzovoort. In veel landen is er een wetgeving voor het dragen van een helm, voor kinderzitjes en voor fietsverkeer. Fietsers dienen zich in de meeste landen te houden aan de wegcode die ook voor autobestuurders of motorrijders geldt. U moet de wet kennen en er zich aan houden.
2. U rijdt niet alleen op de baan, maar deelt deze met motorrijders, voetgangers en andere fietsers. Respecteer hun rechten, en wees verdraagzaam wanneer zij de uwe schenden.

3. Rijd defensief. Ga ervan uit dat andere weggebruikers zo opgaan in wat zij doen en waar zij heengaan dat zij niet op jou letten.

4. Kijk vooruit en sta klaar om volgende obstakels te ontwijken:

- voertuigen die voor u vertragen of draaien, de weg of uw rijstrook op komen rijden of achter u opduiken,
- deuren van geparkeerde wagens die voor u opengaan,
- voetgangers die voor u uitstappen,
- kinderen die naast de weg aan het spelen zijn,
- kuilen, rioolroosters, spoorwegen, voegen, wegen- of bestratingswerken, steenslag en andere obstakels die u tussen het verkeer dwingen, in uw wiel kunnen geraken of u op een andere manier de controle doen verliezen en een ongeval veroorzaken,
- al het andere wat u tijdens een ritje op de fiets in gevaar kan brengen of kan afleiden.

5. Blijf op de aangeduide fietsstroken of op de fietspaden rechts van de rijweg. Rijd in dezelfde richting als de auto's en blijf zo dicht mogelijk bij de rand van de weg.

6. Stop aan stopborden en verkeerslichten; vertraag aan kruispunten en kijk links en rechts. Vergeet niet dat u als fietser altijd zwakker bent dan een motorvoertuig. Houd dus op tijd in, zelfs wanneer u voorrang hebt.

7. Geef met uw hand aan dat u gaat draaien of stoppen. Haal de juiste signalen uit de lokale wegcode.

8. Fiets nooit met een hoofdtelefoon op uw hoofd. Deze dimmen het geluid uit het verkeer en van nood sirenes, leiden uw aandacht op wat er rondom u gebeurt af, en hun draadjes kunnen tussen de bewegende onderdelen van uw fiets verstrengeld geraken, waardoor u de controle verliest.

9. Neem nooit iemand mee op uw fiets, tenzij dan een kind dat een goedgekeurde helm draagt en vastzit op een correct gemonteerd kinderzitje.

10. Zet nooit iets op uw fiets dat uw zicht kan belemmeren of waardoor u de totale controle kan verliezen. Let op met zaken die in de bewegende onderdelen van de fiets verstrikt kunnen geraken.

11. Houd u onder het fietsen nooit vast aan een ander voertuig.

12. Doe geen stunts, rijd niet op uw achterwiel of maak geen sprongen. U kunt er zich mee kwetsen en uw fiets beschadigen.

13. Zigzag niet door het verkeer of maak geen bewegingen die andere weggebruikers kunnen verrassen.

14. Houd u aan de voorrangsregels.

15. Rijd nooit met de fiets wanneer u onder invloed van alcohol of verdovende middelen bent.

16. Fiets wanneer mogelijk liever niet in slecht weer, bij slechte zichtbaarheid, 's avonds of 's nachts, of wanneer u erg moe bent. Dit alles verhoogt het gevaar voor ongevallen.

5.3. Off-roadregels

1. Wees voorbereid. Wanneer u ergens ver van de weg een probleem krijgt, kan het erg lang duren vooraleer er hulp komt. Punt 8 gaat in op de uitrusting die u tijdens ritjes off-road moet meenemen.
2. Ga in afgelegen gebieden niet alleen op pad. Ook wanneer u in groep fietst, laat u iemand weten waar u naartoe gaat en wanneer u denkt terug te zijn.
3. Fietsen op onverharde ondergrond is wegens het terrein veel moeilijker en daarom ook gevaarlijker dan fietsen op de weg. Begin rustig en oefen eerst op eenvoudigere stukken, alvorens u zich op de moeilijkere begeeft.
4. Bestudeer en houd u aan de lokale wetgeving die aangeeft waar en hoe u off-road kunt fietsen, en respecteer privé-eigendom. Fiets niet op plaatsen waar dit niet kan of waar dit niet mag.
5. Er komen ook wandelaars, paardrijders en andere fietsers langs het pad. Respecteer hun rechten, en wees verdraagzaam wanneer zij u hinderen.
6. Laat paardrijders en dieren voor. Fiets zodat u ze geen schrik aanjaagt of in gevaar brengt, en houd voldoende afstand zodat u bij onverwachte bewegingen geen gevaar loopt.
7. Misschien fietst u in natuurgebied, dus blijf op het voorziene pad. Doe de erosie niet versnellen door doorheen modder te rijden of onnodig te slippen. Laat in het wild levende dieren of vee met rust, en verstoor het ecosysteem niet door een eigen spoor doorheen vegetatie of beekjes te trekken.

8. U bent verantwoordelijk om uw impact op het milieu zo beperkt mogelijk te houden. Vergeet dit niet tijdens het fietsen. Laat de zaken achter zoals u ze vond, en neem altijd al uw spullen mee.

5.4. Downhill met de mountainbike

Wanneer u een helling snel of in competitieverband afdaalt, stelt u zich vrijwillig bloot aan een verhoogd risico op een letsel of dodelijk ongeval. In afdaling gaat u soms even hard als op een motorfiets. De gevaren en risico's zijn dan ook vergelijkbaar. Draag de juiste veiligheidsuitrusting, ook een goedgekeurde integraalhelm, full-finger handschoenen en lichaamsbescherming. Laat uw fiets en uw uitrusting zorgvuldig inspecteren door een professionele mecanicien. Zo bent u zeker dat deze in perfecte staat zijn. Vraag ervaren fietsers en wedstrijdleiders naar de omstandigheden en het aanbevolen materiaal op de plaats waar u wilt gaan rijden.

Uiteindelijk is het uw verantwoordelijkheid dat u goed bent uitgerust en weet hoe het traject er bijligt.

LET OP: Tijdens afdalingen kunt u zwaar vallen. Draag de juiste veiligheidsuitrusting en zorg ervoor dat uw fiets in perfecte staat is. Volg alle instructies hierboven. Zelfs met de allernieuwste bescherming is een ernstig of dodelijk ongeval tijdens een afdaling op een mountainbike niet uitgesloten. Wanneer uw fiets een vering heeft, verhoogt met de snelheid ook het risico. Bij het remmen helt de voorkant dan naar voren. Als u niet met dit systeem kunt omgaan, kunt u de controle verliezen en vallen. Maak u eerst op een veilige manier vertrouwd met uw vering alvorens u met uw mountainbike snel of van een helling gaat rijden.

5.5. Fietsen bij nat weer

LET OP: Bij nat weer heeft men minder grip en zichtbaarheid en wordt remmen moeilijker. Dit geldt voor fietsers maar ook voor andere weggebruikers. Bij natte weersomstandigheden is het gevaar voor ongevallen aanzienlijk groter.

Ligt de weg nat, dan boeten uw remmen (en die van andere weggebruikers) aanzienlijk aan kracht in en hebben uw banden heel wat minder grip. De juiste snelheid aanhouden wordt dan moeilijker, en u verliest gemakkelijker de controle. Om ervoor te zorgen dat u in natte omstandigheden veilig kunt vertragen en stoppen, moet u trager rijden, en vroeger en minder bruis remmen dan wanneer het normaal, droog weer is. Zie ook punt 6.3.

5.6. 's Nachts fietsen

's Nachts met de fiets rijden is vaak gevaarlijker dan overdag. Kinderen zouden daarom nooit 's avonds of 's nachts mogen fietsen. Voor volwassenen is dit anders, maar dan enkel als het strikt noodzakelijk is.

LET OP: Gaat u tegen de avond, wanneer het donker is of de zichtbaarheid gewoon slecht is de baan op zonder reglementaire verlichting of reflectoren, dan is dit gevaarlijk. Zo kunt u ernstige en zelfs dodelijke kwetsuren oplopen.

Zelfs wanneer u 's nachts uitstekend ziet, is dit voor veel andere mensen op de baan niet het geval. 's Avonds, 's nachts of bij slechte zichtbaarheid kunnen motorrijders en voetgangers fietsers vaak erg moeilijk zien. Als u op zo'n moment de baan op moet, zorg er dan voor dat u zich aan de lokale wetgeving ter zake houdt; de verkeers-

en off-roadregels worden dan nog belangrijker, en u dient volgende bijkomende voorzorgsmaatregelen te nemen:

Alvorens u 's avonds of 's nachts vertrekt:

Doe het volgende, zodat anderen u beter zien:

- Zorg ervoor dat uw fiets reflectoren heeft die op de juiste plaats staan en goed vastzitten (zie punt 4.2).
- Koop en plaats een goed voor- en achterlicht dat op batterijen of met een dynamo werkt.
- Draag lichte, reflecterende kleren en accessoires, bijvoorbeeld een reflecterend hesje, reflecterende band rond armen en benen, reflecterende strepen op uw helm, knipperlichten, ... Alle reflecterende apparaatjes of lichtbronnen die bewegen, trekken mee de aandacht van aankomende motorrijders, voetgangers en andere weggebruikers.
- Zorg ervoor dat kledij of andere spullen die u mee op de fiets neemt niet voor de reflectoren of lichten hangen.

Wanneer u 's avonds of 's nachts fietst

- Rijd traag.
- Vermijd drukke straten, donkere plekken en wegen waar men meer dan 50 km/u mag rijden.
- Ga obstakels uit de weg.
- Rijd indien mogelijk op wegen die u al kent.

6. TECHNISCHE ASPECTEN

Met het oog op uw prestaties, plezier en veiligheid is het belangrijk dat u weet hoe uw fiets werkt. Ook als u een ervaren fietser bent, mag u er niet van uitgaan dat uw nieuwe fiets op dezelfde manier functioneert als vroegere modellen. Dit stuk van de handleiding moet u zeker lezen – en begrijpen. Als ook maar iets niet helemaal duidelijk is, vraag dan raad aan uw dealer.

6.1. Snelkoppeling voor wielen

LET OP: Als u gaat fietsen en de snelkoppeling van uw wiel niet correct is afgesteld, kan dit wiel beginnen uitslaan of losraken, waarbij de fiets schade kan oplopen en u ernstige of zelfs dodelijke kwetsuren kunt oplopen. Doe daarom zeker het volgende:

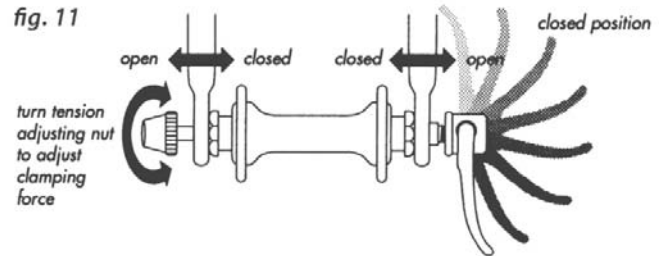
- 1) Vraag uw dealer om uitleg, zodat u uw wiel zeker veilig kunt plaatsen en afnemen.
- 2) Zorg ervoor dat u begrijpt hoe u uw wiel met een snelkoppeling weer moet vastklemmen.
- 3) Controleer alvorens u de fiets opstapt telkens of het wiel goed zit vastgeklemd.

Deze snelkoppeling is een uitvinding van de jaren '30 van vorige eeuw. Omdat je er je wiel zonder gereedschap snel mee kunt afnemen, vind je deze standaarduitrusting op vrijwel alle vrijetijds-, sport- en wedstrijdfietsen. Ze ziet eruit als een lange bout met aan de ene kant een hendel en aan de andere kant een moer, en werkt als een nok die het fietswiel op zijn plaats houdt (zie afb. 11). Omdat u het systeem kunt afstellen, moet u ook weten hoe het werkt en hoe u het correct gebruikt.

VOORZICHTIG: U moet alle kracht van de nok gebruiken om het wiel goed vast te zetten. Ook als u de moer met één hand vasthoudt en met de andere aan de hendel zoals aan een vleugelmoer draait tot u niet meer verder kunt, klemt het wiel niet veilig in de uitvaleinden vast.

6.1.1. Het snelkoppelingsmechanisme afstellen

De wielnaaf valt op zijn plaats doordat de nok van de snelkoppeling met kracht tegen het ene uitvaleinde drukt en de stelmoer met de pin tegen het andere uitvaleinde wordt getrokken. De klemkracht wordt aan de stelmoer afgesteld. Wanneer u de stelmoer met de klok mee draait en de hendel aan de nok tegenhoudt, wordt het wiel vaster omklemd. Door ze tegen de klok in te draaien en de hendel tegen te houden, neemt de klemkracht af. Met amper een halve draai aan de stelmoer kunt u het wiel veilig genoeg vastklemmen.

NOOT: Van zodra de producent of de dealer de snelkoppeling op de as van de naaf heeft geplaatst, moet u die behalve dan voor onderhoud van de naaf nooit meer verwijderen. Neem in dat geval contact op met uw dealer.

6.1.2. Secundaire borginrichtingen aan het voorwiel

Veel fietsen hebben een voorvork die er met een secundaire wielborginrichting voor zorgt dat het wiel niet uitslaat, mocht de snelkoppeling verkeerd zijn afgesteld. Ondanks deze systemen moet de afstelling toch correct verlopen.

Er zijn twee categorieën van secundaire borginrichtingen:

- a) Het kliktype is een accessoire dat de producent op de naaf van het voorwiel of op de voorvork zet.
- b) Het geïntegreerde type wordt als gietstuk of door machinale verbinding op de buitenzijde van de uitvalenden aan de voorvork vastgezet.

Vraag uw dealer om meer uitleg over de secundaire borginrichting die uw fiets gebruikt.

LET OP: De secundaire borginrichting verwijderen of onbruikbaar maken is uiterst gevaarlijk en kan ernstige of dodelijke ongevallen veroorzaken. In zo'n geval vervalt ook mogelijk uw garantie.

6.1.3. Wielen met snelkoppeling afnemen of plaatsen

6.1.3.a. Een voorwiel met snelkoppeling afnemen

- (1) Open de remblokjes.
- (2) Draai de hendel voor de snelkoppeling op het wiel los in de stand OPEN (afb. 11, 12 en 13).
- (3) Staat er geen secundaire borginrichting op uw voorvork, ga dan naar stap 5.

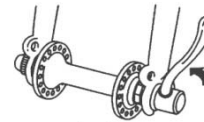

fig. 12 QR Closed Position

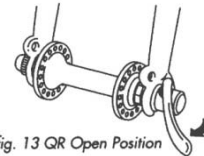

fig. 13 QR Open Position

- (4) Staat er een geklikte secundaire borginrichting op uw voorvork, maak deze dan los en ga naar stap 5. Staat er een geïntegreerde secundaire borginrichting op uw voorvork, draai de stelmoer dan zo'n zes slagen los.

- (5) Til het voorwiel enkele centimeters op van de grond en sla met uw handpalm bovenop het wiel tot het uit de voorvork loskomt.

6.1.3.b. Een voorwiel met snelkoppeling plaatsen

(1) Draai de hendel van de snelkoppeling weg van het wiel (afb. 11 en 13). Nu staat de koppeling OPEN.

(2) Steek het wiel tussen de vorkpoten van de vooruitstekende vork zodat de as stevig bovenaan de sleuven zit. Die staan op de uiteinden van de vorkbladen, de uitvaleinden. De hendel van de snelkoppeling moet links van de fiets staan (afb. 12 en 13). Als uw fiets een geklikte secundaire borginrichting heeft, zet deze dan vast.

(3) Terwijl u de hendel van de snelkoppeling met uw rechterhand OPEN zet, draait u de stelmoer met uw linkerhand handvast tot tegen het uitvaleinde van de vork (afb. 11).

(4) Duw het wiel krachtig naar boven in de sleuven van de uitvaleinden, en zet de velg tegelijk ook middenin de vork. Draai de hendel van de snelkoppeling naar boven en zet hem in de stand GESLOTEN (afb. 11 en 12). De hendel moet evenwijdig met het vorkblad staan en naar het wiel gedraaid staan.

VOORZICHTIG: Als u met uw vingers rond het vorkblad geen kracht moet zetten en u de snelkoppeling toch volledig kunt sluiten, en indien de hendel op uw handpalm geen duidelijke afdruk nalaat, dan staat er onvoldoende spanning op. Zet de hendel dan open, draai de stelmoer een kwartslag met de klok mee en probeer het nogmaals.

(5) Indien de hendel niet helemaal evenwijdig met het vorkblad kan worden gezet, zet hem dan opnieuw OPEN. Draai de stelmoer in dat geval een kwartslag tegen de klok in en probeer de hendel opnieuw aan te zetten.

(6) Sluit de remblokjes; draai vervolgens aan het wiel om er zeker van te zijn dat het centraal in het frame staat en niet tegen de blokjes aanschuurt.

LET OP: Ondanks deze systemen moet de afstelling toch correct verlopen. Slaagt u er niet in het snelkoppelingsmechanisme correct af te stellen, kan het wiel beginnen uitslaan of losraken. Zo zou u de controle kunnen verliezen en vallen, met ernstige of dodelijke gevolgen.

6.1.3.c. Een achterwiel met snelkoppeling afnemen

(1) Open de remblokjes (zie punt 6.3.1, afb. 16a, b, c en d).

(2) Schakel de achterderailleur in de hoogste versnelling (het kleinste, buitenste kettingwiel achteraan) en trek deze met uw rechterhand naar achteren.

(3) Draai de hendel van de snelkoppeling OPEN (afb. 11 en 13).

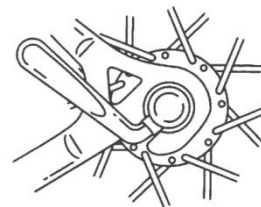
(4) Til het achterwiel enkele centimeters op van de grond en houd de derailleur naar achteren. Duw het wiel dan voorwaarts naar beneden totdat het uit de achterste uitvaleinden loskomt.

6.1.3.d. Een achterwiel met snelkoppeling plaatsen

(1) Schakel de achterderailleur helemaal naar buiten.

(2) Trek de derailleur met uw rechterhand naar achteren.

(3) Draai de hendel van de snelkoppeling OPEN (zie afb. 11). De hendel moet naar het wiel zijn toegedraaid, weg van de derailleur en de kettingwielen van de cassette.

(4) Leg de ketting op het kleinste kettingwiel. Steek het wiel vervolgens in de uitvaleinden op het frame en trek het er helemaal in (afb. 14).

(5) Draai de stelmoer aan tot deze tegen het uitvaleinde komt; draai de hendel dan naar de voorkant van de fiets, tot deze evenwijdig met de buis van de achterbrug of de achtertrein staat en naar het wiel gedraaid is (afb. 14).

VOORZICHTIG: Als u met uw vingers rond de achterbrug/achtertrein geen kracht moet zetten en u de snelkoppeling toch volledig kunt sluiten, en indien de hendel op uw handpalm geen duidelijke afdruk nalaat, dan staat er onvoldoende spanning op. Zet de hendel dan open, draai de stelmoer een kwartslag met de klok mee en probeer het nogmaals.

(6) Indien de hendel niet helemaal evenwijdig met de buis van de achterbrug of achtertrein kan worden gezet, zet hem dan opnieuw OPEN. Draai de stelmoer in dat geval een kwartslag tegen de klok in en probeer de hendel opnieuw aan te zetten.

(7) Duw de achterderailleur terug op zijn plaats.

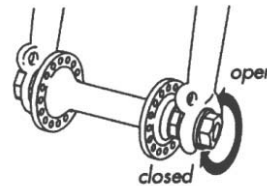
(8) Sluit de remblokjes; draai vervolgens aan het wiel om er zeker van te zijn dat het centraal in het frame staat en niet tegen de blokjes aanschuurt.

6.1.4. Vastgeboute wielen afnemen en plaatsen

6.1.4.a. Een vastgebout voorwiel afnemen

(1) Open de remblokjes

(2) Draai met een dopsleutel van 15 mm of een bahco nr. 15 de twee moeren op de as los.

(3) Staat er een geklikte secundaire borginrichting op uw voorvork, maak deze dan los en ga naar stap 4. Staat er een geïntegreerde secundaire borginrichting op uw voorvork, draai de asmoeren dan zo'n zes slagen los; ga vervolgens naar stap 4.

(4) Til het voorwiel enkele centimeters op van de grond en sla met uw handpalm bovenop het wiel tot het uit de vork loskomt.

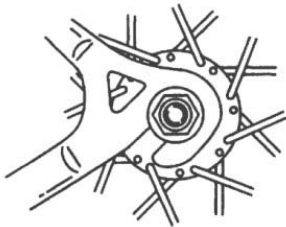
6.1.4.b. Een vastgebout voorwiel plaatsen

(1) Steek het wiel tussen de vorkpoten van de vooruitstekende vork zodat de as stevig bovenaan de sleuven zit, die op de uiteinden van de vorkbladen staan. De borgringen moeten na de asmoer staan, tussen het vorkblad en de moer op de as zelf. Als uw fiets een geklikte secundaire borginrichting heeft, zet deze dan vast.

(2) Duw het wiel krachtig naar boven in de sleuven van de uitvaleinden, en zet de velg tegelijk ook middenin de vork. Draai met een bahco nr. 15 of een dopsleutel van 15 mm de moeren op de as zo vast u kunt.

(3) Sluit de remblokjes; draai vervolgens aan het wiel om er zeker van te zijn dat het centraal in het frame staat en niet tegen de blokjes aanschuurt.

6.1.4.c. Een vastgebout achterwiel afnemen

(1) Open de remblokjes achteraan (zie punt 6.3.1, afb. 16a, b, c en d).

(2) Schakel de achterderailleur in de hoogste versnelling (het kleinste kettingwiel achteraan) en trek deze met uw rechterhand naar achteren.

(3) Draai met een dopsleutel van 15 mm of een bahco nr. 15 de twee moeren op de as los.

(4) Til het achterwiel enkele centimeters op van de grond en houd de derailleur naar achteren. Duw het wiel dan voorwaarts naar beneden totdat het uit de achterste uitvaleinden loskomt.

6.1.4.d. Een vastgebout achterwiel plaatsen

(1) Schakel de achterderailleur helemaal naar buiten en trek deze met uw rechterhand naar achteren.

(2) Leg de ketting op het kleinste kettingwiel. Steek het wiel vervolgens in de uitvaleinden op het frame en trek het er helemaal in. De borgringen moeten na de asmoer staan, tussen het frame en de moer op de as zelf.

(3) Draai met een bahco nr. 15 of een dopsleutel van 15 mm de moer op de as zo vast u kunt.

(4) Duw de achterderailleur terug op zijn plaats.

(5) Sluit de rem; draai vervolgens aan het wiel om er zeker van te zijn dat het centraal in het frame staat en niet tegen de remblokjes aanschuurt.

6.2. Snelkoppeling voor zadelpen

Op veel mountainbikes staat een zadelpenklem die men snel kan loskoppelen. Deze klem werkt grotendeels zoals de snelkoppeling voor de wielen (punt 6.1.1). Ze ziet eruit als een lange bout met aan de ene kant een hendel en aan de andere kant een moer, en werkt als een nok die de zadelpen stevig op zijn plaats houdt.

LET OP: Gaat u fietsen wanneer de zadelpen niet goed vaststaat, dan begint het zadel misschien rond te draaien of te bewegen. Zo kunt u de controle verliezen en vallen. Doe daarom het volgende:

- 1) Vraag uw dealer om uitleg, zodat u uw zadelpen zeker correct kunt vastklemmen.
- 2) Zorg ervoor dat u begrijpt hoe u uw zadelpen met een snelkoppeling weer moet vastklemmen.
- 3) Controleer alvorens u de fiets opstapt eerst of de zadelpen goed zit vastgeklemd.

6.2.1. Het snelkoppelingsmechanisme afstellen

De nok van de snelkoppeling duwt de zadelband rond de zadelpen, zodat deze goed op zijn plaats blijft zitten. De klemkracht wordt aan de stelmoer afgesteld. Wanneer u de stelmoer met de klok mee draait en de hendel aan de nok tegenhoudt, wordt het wiel vaster omklemd. Door ze tegen de klok in te draaien en de hendel tegen te houden, neemt de klemkracht af. Met amper een halve draai aan de stelmoer kunt u het wiel veilig genoeg vastklemmen.

VOORZICHTIG: U moet alle kracht van de nok gebruiken om de zadelpen goed vast te zetten. Ook als u de moer met één hand vasthoudt en met de andere aan de hendel zoals aan een vleugelmoer draait tot u niet meer verder kunt, klemt de zadelpen niet veilig vast.

VOORZICHTIG: Als u met uw vingers rond een buis van het kader geen kracht moet zetten en u de snelkoppeling toch volledig kunt sluiten, en indien de hendel op uw handpalm geen duidelijke afdruk nalaat, dan staat er onvoldoende spanning op. Zet de hendel dan open, draai de stelmoer een kwartslag met de klok mee en probeer het nogmaals.

6.3. Remmen

NOOT: Rem best met beide remmen samen.

LET OP: Door plots of buitensporig hard op de voorrem te duwen, wordt de fietser mogelijk over het stuur geworpen, met ernstige of dodelijke gevolgen.

6.3.1. Hoe de remmen werken

Voor uw veiligheid is het belangrijk dat u intuïtief weet welke hendel welke rem bedient. In de VS is het zo dat de rechterhendel de achterrem moet aansturen, en de linkerhendel de voorrem. De remming op een fiets is een kwestie van wrijving tussen het remoppervlak (meestal de remblokjes) en de velg of de remschijf. Om zoveel mogelijk wrijving te hebben, houdt u uw velgen of schijven en uw remblokjes best zo schoon mogelijk. Smeer ze ook niet in met olie, was of poetsmiddel.

Maak dat u met uw handen tot bij de remhendels kunt en u deze makkelijk kunt indrukken. Als u te kleine handen hebt om comfortabel te remmen, vraag dan eerst advies aan uw dealer. Soms kunt u de hendel verplaatsen, of anders neemt u beter een andere hendel die beter bij u past. De meeste remmen hebben wel een of ander snelkoppingsmechanisme waarmee de remblokjes van de band worden getrokken terwijl een wiel wordt afgenomen of teruggeplaatst. Als dit mechanisme open staat, dan werken de remmen niet. Vraag uw dealer om uitleg, zodat u zeker begrijpt hoe de snelkoppeling van de rem op uw fiets werkt (zie afb. 16A, B, C en D) en controleer altijd voor het opstappen of beide remmen goed werken.

Remmen zijn ontworpen om uw snelheid te reguleren, niet alleen om de fiets te stoppen. Wielen ondergaan een maximale remkracht net voordat ze "blokkeren" (stoppen met draaien) en beginnen te slippen. Door te slippen verliest u eigenlijk veel aan stopkracht en wordt de fiets moeilijk te controleren. Het vraagt wat oefening eer u zachtjes gaat kunnen vertragen en stoppen zonder uw wiel te blokkeren. Deze techniek wordt progressieve remmodulatie genoemd. U trekt dan niet gewoon aan de rem tot u denkt voldoende remkracht op te wekken, maar drukt op de hendel om de remkracht progressief te verhogen. Voelt u dat het wiel begint te blokkeren, haal dan een beetje druk van de remmen zodat het wiel blijft draaien en niet blokkeert. U moet een bepaalde

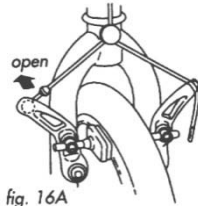

fig. 16A

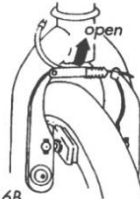

fig. 16B

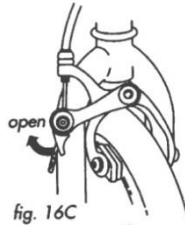

fig. 16C

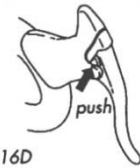

fig. 16D

feeling aankweken, zodat u weet hoeveel drukkracht elk wiel bij verschillende snelheden op verschillende ondergronden nodig heeft. Om dit beter te begrijpen, kunt u eens proberen om naast uw fiets te lopen en op elke remhendel een verschillende drukkracht uit te oefenen, tot het wiel blokkeert.

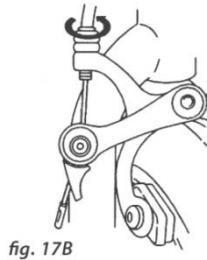
LET OP: Sommige remmen, zoals de lineaire trekremmen en de schijfremmen, zijn erg krachtig. Zeker met deze remmen moet u in het begin goed oefenen. Pas er mee op wanneer u ze gebruikt. Als u te hard of te plots remt, kan uw wiel blokkeren. U zou zo de controle kunnen verliezen en vallen.

Van zodra u een van beide of allebei de remmen indrukt, begint de fiets te vertragen, maar wil uw lichaam nog verder gaan aan dezelfde snelheid. Uw gewicht verplaatst zich dan naar het voorwiel (of, als u hard remt, naar de naaf van het voorwiel, zodat u over het stuur wordt geworpen). Een wiel waar meer gewicht op staat, gaat bij meer remdruk niet zo snel blokkeren. Met minder gewicht zal het ook bij minder remdruk wel sneller blokkeren. Dat wil dus zeggen dat, wanneer u remt en uw gewicht naar voren verschuift, u uw lichaam naar achteren moet bewegen, zodat op uw achterwiel meer gewicht wordt gelegd. Tegelijk moet u de achterrem lichtjes loslaten, en vooraan meer remmen. Tijdens steile afdalingen is dit nog belangrijker, omdat uw gewicht dan nog meer naar voren komt te liggen. Snelheid controleren en veilig stoppen begint dus bij het ervoor zorgen dat uw wiel niet blokkeert, en bij het verleggen van uw gewicht. Probeer deze technieken uit op een plek waar geen verkeer of gevaar is en waar u niet wordt afgeleid.

Fietsen op losse ondergrond of bij nat weer is dan weer helemaal iets anders. Uw banden verliezen grip, zodat uw wielen in bochten en bij het remmen minder tractie hebben en ook bij minder remkracht kunnen blokkeren. Remblokjes die vochtig of vuil zijn, geven minder grip. Op losse of natte ondergronden is trager fietsen dus alvast een goed idee.

6.3.2. Uw remmen afstellen

Als de mechanische veiligheid wordt gecontroleerd (punt 4.3) en een van de remhendels niet voldoet, kunt u de uitslag mogelijk herstellen door tegen de klok in aan het stelbusje van de remkabel (afb. 17A en B) te draaien, en de afgestelde hendel te vergrendelen door de borgmoer van het busje zover u kunt door te draaien. Als de hendel nog altijd mechanisch niet in orde is, vraag uw dealer dan de remmen na te kijken.

6.4. Schakelen

Uw multi-versnellingsfiets heeft een derailleur-schakelsysteem (zie 2. hieronder), een schakelsysteem met interne versnellingsnaaf (zie 3. hieronder) of in sommige gevallen een combinatie van de twee.

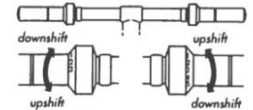
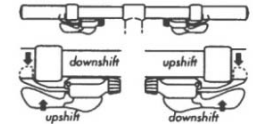
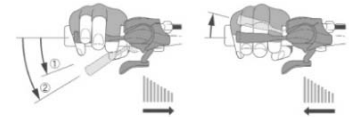
6.4.1. Waarom zoveel versnellingen?

U gaat fysiek optimaal profiteren, lange tijd kracht kunnen zetten en uw uithoudingsvermogen zien toenemen wanneer u leert om met snelle omwentelingen (de cadans) bij lage weerstand te trappen. Anderzijds gaat u het fysiek zwaar krijgen en het minder lang volhouden als u een zware weerstand gaat trappen. De reden waarom u meerdere versnellingen op een fiets hebt, is omdat u zo kunt kiezen met welke versnelling u uw optimale cadans in zoveel mogelijk fietsomstandigheden kunt aanhouden. Deze optimale cadans ligt tussen 60 en 90 pedaalomwentelingen per minuut, afhankelijk van uw fysieke paraatheid en uw ervaring (hoe beter u bent getraind, des te hoger uw cadans).

6.4.2. Met een derailleur schakelen

Als u met een derailleursysteem fietst, gebruikt u volgende onderdelen om te schakelen:

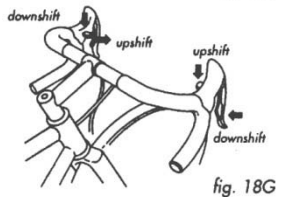
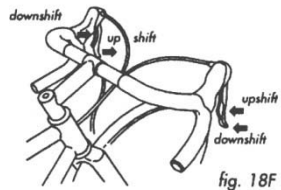
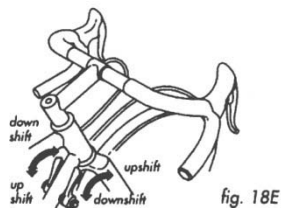
- een achtercassette, freewheel-cassette geheten
- een achterderailleur
- meestal een voorderailleur
- een of twee versnellingshendels
- een of twee kabels
- een, twee of drie voorkettingwielen, kettingbladen geheten
- een ketting

Om te weten hoeveel tandwielcombinaties ("versnellingen") u op uw fiets hebt, vermenigvuldigt u het aantal kettingwielen achteraan het schakelsysteem met het aantal dat vooraan staat ($6 \times 2 = 12$, $6 \times 3 = 18$, $7 \times 3 = 21$, enzovoort).

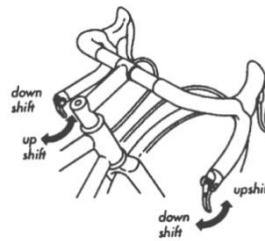
6.4.3. Tussen versnellingen schakelen

Er zijn heel wat verschillende soorten schakelmechanismen in omloop. Allemaal hebben ze hun voordelen, soms wat ergonomie of prestaties betreft, anders omwille van hun prijs. De ontwerpers van uw fiets hebben gekozen voor het model dat volgens hen op uw fiets de beste prestaties levert. Hoe al deze verschillende mechanismen werken, ziet u in afbeelding 18A tot 18H. Ga na welk systeem er op uw fiets staat en lees pas dan verder.

De terminologie over schakelen is redelijk verwarrend. Afschakelen is het schakelen naar een “langzamere” versnelling, waarin u sneller trapt. Bij het opschakelen gaat u naar een “snellere” versnelling, waar het trappen moeilijker wordt. De verwarring zit hem in het feit dat vooraan het omgekeerde gebeurt van achteraan (meer details vindt u hieronder onder Met de achterderailleur schakelen en Met de voorderailleur schakelen). Om bijvoorbeeld in een versnelling te schakelen waarmee u gemakkelijker een heuvel oprijdt (afschakelen), hebt u twee mogelijkheden: u kunt de ketting langs de versnellings-“stappen” omlaag naar een kleinere versnelling aan de voorkant schakelen, of anders langs de versnellings-“stappen” omhoog naar een grotere versnelling aan de achterkant. Wat wij dus afschakelen noemen ziet er aan de achtercassette uit als opschakelen. Om het eenvoudig te maken moet u gewoon onthouden dat u om te versnellen en te klimmen

de ketting naar de fiets toe schakelt, en dat dit afschakelen heet. De ketting van de fiets weg schakelen doet u om snelheid te maken, en heet opschakelen. Voor het opschakelen en het afschakelen geldt altijd dat de ketting doorheen het derailleur systeem moet bewegen en dat er een zekere spanning op moet staan. De derailleur schakelt maar wanneer u vooruit trapt.

VOORZICHTIG: Schakel nooit terwijl u achteruit trapt, en begin na het schakelen niet onmiddellijk achteruit te trappen. De ketting raakt zo mogelijk geblokkeerd, wat uw fiets ernstig kan beschadigen.

LET OP: Schakel een verkeerd afgestelde derailleur nooit op het grootste of op het kleinste kettingwiel. De ketting kan geblokkeerd raken, waardoor u de controle kan verliezen en vallen.

6.4.3.a. Met de achterderailleur schakelen

De achterderailleur wordt met de rechterhendel bediend. De achterderailleur moet de ketting op de achtercassette in een andere versnelling zetten, waardoor deze een andere versnellingsratio krijgt. De kleinere kettingwielen op de cassette geven een hogere versnellingsratio. In een hogere versnelling moet u harder trappen, maar het resultaat per pedaalomwenteling is wel groter. De grotere kettingwielen hebben een lagere versnellingsratio. U moet er minder hard mee trappen, maar bij elke pedaalomwenteling legt u wel minder afstand af. Als u de ketting van een kleiner kettingwiel in de versnelling op een groter wiel legt, dan schakelt u af. De ketting van een groter kettingwiel naar een kleiner verleggen, heet opschakelen. De derailleur gaat de ketting pas loslaten en ze naar een ander kettingwiel verplaatsen wanneer deze vooruit draait (i.e. de fietser moet dus vooruit trappen).

6.4.3.b. Met de voorderrailleur schakelen

De voorderrailleur, die met de linkerhendel wordt bediend, schakelt de ketting op het grote en op de kleine kettingblad. Met de ketting op een kleiner blad gaat u gemakkelijker trappen (afschakelen). Op een groter kettingblad wordt trappen moeilijker (opschakelen).

In welke versnelling moet de fiets staan?

Wanneer het heel steil omhoog gaat, staat u achteraan best in hoogste, vooraan in laagste versnelling (afb. 19). Om snel te gaan zet u hem achteraan in laagste, vooraan in hoogste versnelling (afb. 19). U moet niet noodzakelijk alle versnellingen doorlopen. Zet de fiets gewoon in de "beginversnelling" die u aankunt, waarmee u dus snel kunt optrekken zonder dat u echter moet beginnen trekken. Oefen dan zodat u het op- en afschakelen onder de knie krijgt en de verschillende tandwielcombinaties gewoon geraakt. Verander in het begin van versnelling op een plaats zonder hindernissen, gevaar of ander verkeer, tot u voldoende zelfvertrouwen hebt.

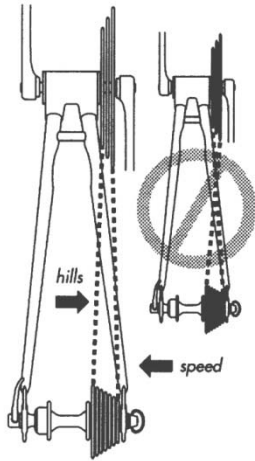

fig. 19 Chain

Als u de basis kent, zal u uit ervaring leren waar en wanneer u welke versnelling moet gebruiken. Na verloop van tijd gaat u precies weten wanneer u vlot kunt schakelen.

6.4.3.c. Een schakelsysteem met interne versnellingsnaaf gebruiken

Als u met een schakelsysteem met interne versnellingsnaaf fietst, gebruikt u volgende onderdelen om te schakelen:

- een interne versnellingsnaaf met 3, 5, 7 of mogelijk 12 versnellingen
- een of soms twee versnellingshendels
- een of twee kabels
- één voorkettingwiel, kettingblad geheten
- een ketting

Versnellingen met interne versnellingsnaaf schakelen

Als uw fiets een schakelsysteem met interne versnellingsnaaf heeft, moet u de hendel gewoon in de stand voor die bepaalde versnelling zetten.

Wanneer de hendel goed staat, zet dan even wat minder druk op de pedalen zodat de naaf de ketting kan verleggen.

In welke versnelling moet de fiets staan?

De versnelling met het laagste cijfer (1) is bedoeld voor de steilste stukken. De hoogste versnelling 3, 5, 7 of 12 (afhankelijk van het aantal versnellingen op uw naaf) is bedoeld om snelheid te maken.

Wanneer u van een eenvoudigere, “langzamere” versnelling (bijvoorbeeld 1) naar een “snellere” (bijvoorbeeld 2 of 3) gaat, dan noemen we dat opschakelen. Van een moeilijkere, “snellere” naar een eenvoudigere, “langzamere” versnelling gaan heet afschakelen. U moet niet noodzakelijk alle versnellingen doorlopen. Zet de fiets gewoon in de “beginversnelling” die bij de omstandigheden past, waarmee u dus snel kunt optrekken zonder dat u echter moet beginnen trekken. Oefen dan zodat u het op- en afschakelen onder de knie krijgt en de verschillende versnellingen gewoon geraakt. Verander in het begin van versnelling op een plaats zonder hindernissen, gevaar of ander verkeer, tot u voldoende zelfvertrouwen hebt. Als u de basis kent, zal u uit ervaring leren waar en wanneer u welke versnelling moet gebruiken. Na verloop van tijd gaat u precies weten wanneer u vlot kunt schakelen.

6.5. Toeclips en riemen

Ervaren fietsers gebruiken doorgaans toeclips en riemen om hun voeten in positie en op de pedalen vast te zetten. De toeclip zet de bal van uw voet op de pedaalas, waardoor u veel kracht op uw pedalen kunt zetten. Dankzij de riemen blijft uw voet de hele omwenteling lang vast op de pedaal staan. Toeclips en riemen zijn handig bij elk type schoen, maar werken toch het best met fietsschoenen die voor toeclips bedoeld zijn. Uw dealer kan u uitleggen hoe de toeclips en riemen werken.

LET OP: Het is niet altijd gemakkelijk om de toeclips en de riemen los te maken en af te stappen. Dit is iets wat oefening vraagt. Zolang dit geen reflex is, moet u zich als fietser concentreren. Omdat u zo mogelijk wordt afgeleid, zou u de controle kunnen verliezen en vallen. Oefen met de toeclips en riemen op een plaats zonder hindernissen, gevaar of verkeer. Bind de riemen pas helemaal vast als u voldoende techniek en vertrouwen hebt om in en uit de pedalen te geraken. Maak uw riemen altijd los wanneer u tussen verkeer rijdt.

6.6. Cliploze pedalen (“klikpedalen”)

Cliploze pedalen (ook wel “klikpedalen” genoemd) zijn het meest courante systeem waarmee renners hun voeten op de juiste plaats houden, om op die manier zo efficiënt mogelijk te trappen. Deze pedalen werken als skibindingen: een plaatje op de schoenzool klikt in de bevestiging met veerspanning op de pedaal. Klikpedalen zijn te gebruiken in combinatie met schoenen speciaal gemaakt voor het specifieke merk en model van pedalen.

Op veel cliploze pedalen kan de fietser zelf de kracht afstellen waarmee hij zijn voet vast of los kan maken. Uw dealer kan u vertellen hoe u dit doet.

LET OP: Op cliploze pedalen moet u schoenen dragen die daarvoor zijn gemaakt. Zij zetten uw voet vast op de pedaal. Het vraagt wat oefening eer u uw voeten veilig vast en weer los kunt maken. Zolang dit geen reflex is, moet u zich als fietser concentreren. Omdat u zo mogelijk wordt afgeleid, zou u de controle kunnen verliezen en vallen. Oefen op een plaats zonder hindernissen, gevaar of verkeer. Houd u zeker aan de installatie- en onderhoudsinstructies van de fabrikant.

6.7. Tires and Tubes

6.7.1. Buitenbanden

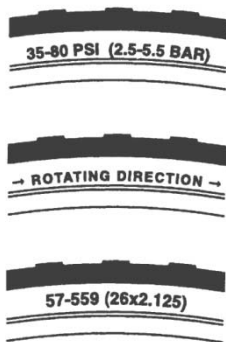

fig. 20

Fietsbanden zijn er in veel soorten en maten. Er zijn de algemene modellen, maar ook banden die speciaal zijn ontworpen voor heel specifieke weersomstandigheden of ondergronden. De fabrikant heeft op uw fiets de banden gezet die volgens hem een ideale combinatie van prestaties en gebruiksgemak bieden. Als u wat meer ervaring hebt op uw nieuwe fiets en voelt dat u met een andere band wellicht beter bent gediend, kan uw dealer u helpen om het juiste model uit te kiezen. De maat, spanningsklasse en, in het geval van sommige sportbanden, de specifiek aanbevolen gebruikerstips vindt u op de zijkant van de band terug (zie afb. 20). Vooral de bandenspanning is iets wat voor u belangrijk is.

LET OP: Pomp een band maximaal op tot het spanningsniveau vermeld op de zijkant. Als hij harder dan de maximale spanning staat, kan hij van de velg springen. Dit kan de fiets beschadigen en zou fietser en omstanders kunnen verwonden.

Best gebruikt u een fietspomp om de juiste spanning op de banden te zetten. Uw dealer kan u een goede pomp voorstellen.

VOORZICHTIG: Luchtsslagen bij benzinestations verplaatsen heel snel een grote hoeveelheid lucht en verhogen de spanning in uw band heel snel. Om te vermijden dat uw band overpompt geraakt, zet u de slang telkens met tussenpozen kort open.

De bandenspanning wordt als maximale druk of als een drukbereik aangeduid. De prestaties van een band bij verschillende terrein- of weersomstandigheden hangen grotendeels van de bandenspanning af.

Een band onder maximale spanning veroorzaakt minimale rolweerstand, maar doet de rit ook heel wat harder verlopen. Op een effen, droog wegdek pompt u uw banden best zo hard mogelijk op.

Een lage spanning, d.w.z. onderaan het aanbevolen spanningsbereik, werkt het best op een effen, glibberig terrein (zoals samengeperste klei) en op diepe, losse oppervlakken, bijvoorbeeld diep of droog zand.

Als de buitenband voor uw gewicht en voor de fietsomstandigheden onvoldoende is opgepompt, kan de binnenband lek lopen doordat deze zoveel vervormt dat de binnenband klem komt te zitten tussen de velg en het rijoppervlak.

VOORZICHTIG: Naaldmeters voor autobanden en luchtsslagen bij benzinestations zijn vaak onnauwkeurig en zijn niet geschikt om de spanning correct en precies op te meten. Gebruik beter een meter van goede kwaliteit.

Uw dealer kan u vertellen welke spanning ideaal is voor het soort fietstochten dat u meestal maakt. Vraag hem deze op uw banden te zetten. Bekijk vervolgens de opgepompte band zoals beschreven in punt 4.3, zodat u weet hoe deze moet aanvoelen en eruit moet zien. Sommige banden moet u ongeveer om de twee weken bijpompen.

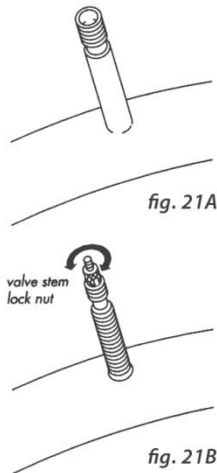
Op sportbanden staat soms een eenrichtingsprofiel: met hun draadpatroon werken deze beter in een bepaalde richting. Op eenrichtingsbanden staat op de zijkant een pijl die de juiste draairichting aangeeft. Zorg er dus voor dat de eenrichtingsbanden op uw fiets zo staan geplaatst dat ze in de juiste richting draaien.

6.7.2. Ventielen

Deze ventielen laten lucht onder druk in de binnenband lopen, maar laten deze pas ontsnappen wanneer u dit wilt. Er zijn grosso modo twee soorten ventielen (in feite zijn er nog andere modellen, maar die zijn amper nog in gebruik): het Schraeder-ventiel en het Presta-ventiel. De fietspomp die u gebruikt moet de juiste fitting hebben voor de klepstelen op uw fiets.

6.7.2.a. Het Schraeder-ventiel

(Afb. 21a) ziet eruit als het ventiel op een autoband. Om een band met Schraeder-ventiel op te pompen verwijdert u het ventieldopje en duwt u de pompfitting op het uiteinde van de klepsteen. Als u lucht uit een Schraeder-ventiel wilt laten lopen, druk dan de pin aan het uiteinde van de klepsteen in met een sleutel of ander geschikt voorwerp.

6.7.2.b. Het Presta-ventiel

(Afb. 21b) is smaller in doorsnede en staat enkel op fietsbanden. Pomp een band met Presta-ventiel met een Presta-fietspomp op. Verwijder de ventieldop, schroef de borgmoer van de klepsteen (tegen de klok in) los en duw de klepsteen in zodat het ventiel opent. Zet dan de pompkop op het ventiel en begin te pompen. Om een Presta-ventiel met een luchtslang van een benzinstation op te pompen, hebt u een Presta-hulpstuk nodig (te verkrijgen in uw fietswinkel) dat op de vrijgemaakte klepsteen kan worden

geschroefd. Het hulpstuk past op de fitting van de luchtslang. Wanneer u lucht uit een Presta-ventiel wilt laten lopen, maakt u de borgmoer los en drukt u de klepsteen in.

6.7.2.c. Tubebanden lijmen.

Tubebanden zijn enkel bedoeld voor op racefietsen en moeten door een ervaren mecanicien worden geplaatst. Laat ze door uw dealer installeren of vraag hem hoe u dit zelf kunt doen.

6.7.3. Vering

Op sommige mountainbikes staan veringen die de oneffenheden op onverharde wegen gedeeltelijk kunnen compenseren. Er bestaan heel wat verschillende soorten veringen – te veel om allemaal in deze handleiding voor te stellen. Is uw fiets uitgerust met veringen, vraag uw dealer dan u de bijbehorende afstel- en onderhoudsinstructies te bezorgen.

LET OP: Als u uw veringsysteem niet goed controleert of afstelt, gaat dit misschien slecht werken. U zou dan de controle kunnen verliezen en vallen.

VOORZICHTIG: Als u uw vering anders afstelt, kan dit de rij- en remeigenschappen van uw fiets beïnvloeden. Laat de afstelling van de vering dus ongewijzigd tenzij u de instructies en aanbevelingen van de fabrikant goed kent. Ga wanneer u de vering anders hebt afgesteld altijd na of de rij- of remeigenschappen van de fiets zijn veranderd. Maak voorzichtig een testrit in een veilige omgeving.

VOORZICHTIG: Niet alle fietsen zijn compatibel met om het even welke veringsystemen. Alvorens u een nieuwe vering op een fiets zet, dient u eerst bij de fabrikant na te vragen of dit systeem wel op uw fietsmodel past.

LET OP: Wanneer uw fiets een vering heeft, verhoogt met de snelheid ook het risico. Bij het remmen helt de voorkant dan naar voren. Als u niet met dit systeem kunt omgaan, kunt u de controle verliezen en vallen. Maak u eerst op een veilige manier vertrouwd met uw vering alvorens u met uw mountainbike snel of van een helling gaat rijden.

Met een vering kunt u uw fiets mogelijk beter controleren en comfortabeler rijden. Daardoor kunt u sneller rijden. Maar hou ook rekening met het volgende: dat uw fiets nu meer kan, betekent niet automatisch dat u ook een betere fietser bent geworden. Om zelf beter te worden, moet u voldoende lang oefenen. Ga voorzichtig te werk totdat u met alle mogelijkheden van uw fiets om kunt gaan.

6.7.4. Accessoires

Om de 4ZA Wing en Tail bidonhouder te plaatsen gebruikt u de montagebouten die op de zit- en zadelbuis van het frame staan. Draai elke bout maximaal 4Nm aan.

Op sommige crossfietsen staan soms geen bouten voor bidonhouders. Daar kunt u dan geen drinkbussen op zetten.

7. SERVICE EN ONDERHOUD

NOOT: Fietsen en fietsonderdelen zijn door de technologische vooruitgang complexer geworden dan ooit, en ontwikkelingen komen steeds sneller. Deze handleiding wordt daardoor te beperkt om u alle informatie mee te geven waarmee u uw fiets goed moet kunnen repareren en/of onderhouden. Om het risico op een ongeval en mogelijk letsel zo klein mogelijk te maken, is het essentieel dat u alle reparatie- of onderhoudsactiviteiten die niet uitdrukkelijk in deze handleiding aan bod komen aan uw dealer toevertrouwt.

Net zo belangrijk is het te weten dat uw individuele onderhoudsvereisten afhangen van allerhande zaken, gaande van uw rijstijl tot de plaats waar u woont. Neem contact op met uw dealer om dit te bespreken.

Wat u allemaal zelf kunt doen, hangt af van uw kennis en ervaring, en van het gereedschap dat u in huis hebt.

LET OP: Veel van het onderhoud en de reparaties van de fiets vereist speciale kennis en specifiek gereedschap. Begin niet zelf aan afstellingen of onderhoudswerken wanneer u niet helemaal zeker bent hoe u deze tot een goed einde moet brengen. Fouten in de afstelling of het onderhoud kunnen de fiets beschadigen of tot een ongeval met ernstig of dodelijk gevolg leiden.

Als u wilt leren hoe u onderhouds- en reparatiewerk aan uw fiets moet uitvoeren, dan hebt u drie mogelijkheden:

1. Vraag uw dealer of hij u bij de onderdelen van uw fiets een kopie met de installatie- en onderhoudsinstructies van de fabrikant kan bezorgen.

2. Vraag uw dealer of hij u een boek over fietsen repareren kan aanraden.

3. Vraag uw dealer of er in de buurt lessen worden georganiseerd.

Wij raden u in ieder geval aan dat u uw dealer vraagt, de eerste keer de kwaliteit van uw werk te controleren. Stap pas dan op uw fiets, want dan bent u zeker dat u alles correct hebt gedaan. Dit vraagt wat tijd, dus uw mecanicien wil hiervoor misschien wel een kleine vergoeding.

7.1. Onderhoudsintervallen

De eigenaar kan en moet sommige onderhoudswerkzaamheden zelf uitvoeren. Hij of zij heeft daarvoor geen speciaal gereedschap of speciale kennis nodig en heeft genoeg aan wat er in deze handleiding staat.

Volgende servicewerken kunt u bijvoorbeeld zelf uitvoeren. Voor alle andere onderhouds- en reparatiewerken moet u uw fiets naar een goed uitgeruste werkplaats brengen, waar een gediplomeerde mecanicien met het juiste gereedschap en de procedures van de fabrikant aan de slag gaat.

7.1.1. Inrijperiode:

Uw fiets gaat langer mee en werkt beter als u hem inrijdt en er pas dan hard mee gaat rijden. De kabels en spaken kunnen mogelijk vertrekken wanneer een fiets voor het eerst wordt gebruikt en moeten misschien opnieuw worden afgesteld door uw dealer. Controleer de mechanische veiligheid (punt 4.3) en u zult zien welke zaken opnieuw afstelling behoeven.

Zelfs als u denkt dat alles in orde is, laat u uw fiets best door een dealer nakijken. Doorgaans stellen dealers voor dat u de fiets na 30 dagen binnenbrengt. Een eerste nazicht dringt zich ook op wanneer u drie tot vijf uur in extreme omstandigheden off-road hebt gereden, of na tien tot vijftien uur op verharde wegen of rustig off-road fietsen. Als u echter vermoedt dat er een probleem is met de fiets, breng deze dan terug naar de dealer alvorens u er weer opstapt.

7.1.2. Mechanische veiligheid voor elke rit controleren:

(zie punt 4.3)

7.1.2.a. Na elke lange of zware rit; wanneer de fiets is blootgesteld aan water of grind; na minstens 150 kilometer:

Maak de fiets schoon en doe een beetje olie op de ketting, de tandwielen en de wielbussen van de achterderailleur. Veeg teveel olie af. Smeermiddelen hangen af van het klimaat. Bespreek met uw dealer welke bij u het meest ideaal zijn en hoe vaak u deze moet gebruiken.

7.1.2.b. Na elke lange of zware rit of na 10 tot 20 uur fietsen:

- Knijp in de voorrem en schommel de fiets naar voren en naar achteren. Voelt alles stevig aan? Als u gerammel hoort telkens wanneer u de fiets vooruit of achteruit beweegt, dan staat uw balhoofdstel wellicht los. Laat dit door uw dealer nakijken.
- Til uw voorwiel op en draai het heen en weer. Voelt dit soepel aan? Als u uw stuur maar moeilijk of stroef kunt bewegen, dan zit uw balhoofdstel misschien te vast. Laat dit door uw dealer nakijken.
- Neem één pedaal vast en beweeg deze verticaal tegenover de fiets, en doe dan hetzelfde met de andere pedaal. Voelt het aan alsof iets loszit? Laat dit indien nodig door uw dealer nakijken.
- Kijk eens naar de remblokjes. Beginnen ze te verslijten of staan ze niet meer recht op de velg? Het is tijd dat uw dealer ze afstelt of vervangt.
- Controleer de kabels en de kabelhuizen. Ziet u roestplekken? Zitten er knikken in? Rafelen ze uit? Laat ze indien nodig door uw dealer vervangen.
- Inspecteer de wielbasis en de zijkanten. Zijn ze beschadigd? Gekerfd? Zitten er stukjes in vast? Laat ze indien nodig door uw dealer vervangen.
- Controleer de velg en de remoppervlakken op slijtage of schade. Is de slijtage-indicatie verdwenen? Ziet u deuken? Laat ze indien nodig door uw dealer vervangen.

- Neem elke twee naast elkaar staande spaken aan weerszijden van elk wiel tussen uw duim en wijsvinger vast. Voelen ze allemaal ongeveer hetzelfde aan? Zitten er los? Laat uw dealer de spanning en stand van de wielen dan nakijken.

- Controleer het frame, vooral het stuk rond alle buisverbindingen, het stuur, de stuur- en de zadelpen. Kijk naar diepe krassen, barsten of kleuren die verbleken. Deze tekenen wijzen op door belasting veroorzaakte vermoeidheid. Die onderdelen zijn dan bijna opgebruikt en moeten worden vervangen.

- Controleer of alle onderdelen en accessoires nog goed zitten en zet ze indien ze loszitten weer vast.

LET OP: Een fiets en zijn onderdelen zijn, net als elk ander mechanisch apparaat, onderhevig aan slijtage en stress. Materialen en mechanismen beginnen te lijden onder slijtage of vermoeidheid, het ene al sneller dan het andere. Ook de levenscyclus is voor elk onderdeel anders. Als deze cyclus ten einde is, kan het onderdeel plots en noodlottig dienst weigeren, wat voor de fietser tot ernstige of dodelijke letsels kan leiden. Krassen, barsten en kleuren die verbleken wijzen op door belasting veroorzaakte vermoeidheid. De onderdelen zijn dan bijna opgebruikt en moeten worden vervangen.

7.1.3. Indien nodig

Als een van de remhendels tijdens de controle van de mechanische veiligheid niet blijkt te voldoen (punt 4.3): herstel de uitslag van de remhendel op kabelgestuurde remsystemen door het stelbusje van de remkabel tegen de klok in te draaien, vergrendel dan de afgestelde hendel door de borgmoer van het busje zover kunt door te draaien. Als de hendel nog altijd mechanisch niet in orde is, vraag uw dealer dan de remmen na te kijken.

Als de ketting niet vlot en stil van versnelling wisselt, is de derailleur onregelmatig. De kabel kan gewoon te veel zijn opgerekt. Dit probleem kunt u verhelpen door de hendel of het stelbusje van de derailleurkabel een halve slag te draaien. Probeer nog eens te schakelen. Als u het stelbusje van de kabel een halve of hele slag hebt losgedraaid en het probleem aanhoudt, ga dan naar uw dealer.

Wanneer u uw fiets en zijn onderdelen goed smeert en invet, zullen deze beter werken en gaan ze ook langer mee. U vindt de smeermiddelen en vetten die u daarvoor nodig hebt bij uw erkende dealer. Volgende onderdelen moet u regelmatig invetten:

- ketting
- derailleur en remkabels
- draaipunten op de derailleurs
- draaipunten op de remmen en remhendels
- alle bouten (montagebouten zoals op uw stuur- en zadelpen, enz.), lagers (balhoofdstel, bracketzone, lagers van de wielnaaf) en draaipunten op het frame (bij full-suspension mountainbikes)

Om uw lagers in te vetten, hebt u speciaal gereedschap nodig. Men moet er ook voor zijn opgeleid. Laat dit dus over aan uw erkende dealer.

7.1.4. Na 25 (zwaar off-road) tot 50 (verharde weg) uur fietsen

Breng uw fiets voor nazicht naar uw dealer.

Vereiste torsiekracht:

Klembout van de zadelpen: 6 Nm.

Klembout van de geïntegreerde zadelpen: 4 Nm.

Klembout van het zadel: 18-20 Nm.

Klembout van de voorderrailleur: 5 Nm.

Bout van de bidonhouder: 4 Nm.

Gelegerde bout aan het uitvaleinde: 4,5 Nm.

Carbonbout aan het uitvaleinde: 4 Nm.

Klembout van het stuur: 8-9 Nm. (4ZA stuur)

Stuurpenbout: 10 Nm. (4ZA stuurpen)

Voor alle andere onderdelen moet u de instructies van de fabrikant nalezen.

7.1.5. Extra onderdelen plaatsen

Volgende onderdelen staan niet op het frame wanneer de fiets wordt verpakt en moeten vóór gebruik worden gemonteerd. Ze moeten door uw erkende Ridley-dealer worden geplaatst.

7.1.5.a. Stuurpen/stuur

Volgende richtlijnen gelden ENKEL voor 4ZA stuurpen en sturen. Volg bij andere merken de instructies van die fabrikant.

De stuurpen en het stuur staan niet helemaal vast en moeten eerst worden afgesteld en vastgezet. Draai om te beginnen de bouten op de stuurpen en de doppen los. Zet de stuurpen gelijk met het wiel en recht vooruit. Als het balhoofdstel goed is afgesteld, draait u de stuurpenbouten 10 Nm aan.

Draai het stuur zodat het midden op de klem van de stuurpen staat. De rem- en versnellingshendels moeten tijdens het fietsen comfortabel en veilig bereikbaar zijn. Draai de klembouten op de stuurpen 8 Nm aan.

7.1.5.b. Achterderailleur

Bij de installatie van deze onderdelen moet u zich aan de richtlijnen van de fabrikant houden.

7.1.5.c. Wielen

Draai de bout los en verwijder één veer van de snelkoppeling. Steek de pin doorheen de naaf. Zorg ervoor dat de hendel links van de fiets zit. Plaats de veer op de pin en draai de moer daar op. De hendel van de snelkoppeling moet open staan (de hendel moet naar buiten wijzen en de aanduiding "open" moet zichtbaar zijn). Draai de moer verder tot die bijna helemaal vastzit, en zet de hendel helemaal vast.

Als de hendel te vast is aangespannen en niet goed klemt, open deze dan opnieuw, draai de moer een beetje losser en klem de hendel weer vast. Zit hij te los, open de hendel dan ook opnieuw, draai de moer een beetje vaster en klem de hendel weer vast. De hendel moet goed klemmen, anders kan de snelkoppeling onder het fietsen mogelijk loskomen, wat ernstige of dodelijke gevolgen kan hebben.

8. EEN PROBLEEM ONDERWEG

Als u buiten uw eigen buurt gaat, zo ver fietst dat u niet meer te voet terug geraakt of u niemand kan bellen om u op te halen, vertrek dan nooit zonder volgend noodmateriaal:

- inbussleutel van 4 mm, 5 mm en 6 mm, om klembouten die loskomen weer vast te zetten
- herstelkit en reserveband
- bandenlichters
- fiets- of opblaaspomp met kop die op uw ventielen past (zie punt 6.7.2)
- identiteitskaart, of een ander document waarmee men u kan identificeren (bij een ongeval)
- extra geld (om iets kleins te eten, te drinken, om in geval van nood te telefoneren)

8.1. Wat als u een platte band hebt:

Druk op het ventiel zodat alle lucht uit de binnenband loopt (zie punt 6.7.2).

Haal het wiel van de fiets (zie punt 6.1.3 of 6.1.4).

Trek het wiel langs een kant van de velg. Neem het ergens aan de overzijde van de klepsteel met beide handen vast en trek het tegelijk omhoog van de velg af. Als de rand te vast zit en u hem niet met uw handen loskrijgt, gebruik dan de bandenlichters om deze voorzichtig

over de velg te trekken. Haal de borgmoer van het ventiel (als er een op staat) en duw de klepsteel doorheen de velg.

Verwijder de binnenband.

Kijk goed langs buiten en langs binnen aan de band wat de lek heeft veroorzaakt. Verwijder indien mogelijk de oorzaak. Als er een snede in de band zit, vul deze dan langs binnen op met iets dat daarvoor kan dienen – kleefband, een van uw pleisters, een stukje binnenband, een papiertje – zodat de binnenband zo niet meer wordt beschadigd.

Dicht de lek in de binnenband (volg de instructies in uw herstelkit), of gebruik een nieuwe band.

LET OP: Een lek dichten is een noodoplossing. Als u een pleister niet goed aanbrengt of meerdere pleisters op de binnenband hebt staan, dan gaat deze heel wat sneller kapot. Uw band loopt dan leeg, waardoor u de controle kunt verliezen en vallen. Vervang een herstelde binnenband zo snel mogelijk.

Zet de binnen- en de buitenband opnieuw op hun plaats. Leg de band met één kant over de velg. Steek het ventiel doorheen het gat in de velg, maar zet de borgmoer nog niet aan. Leg de binnenband voorzichtig in de goot van de band. Pomp de binnenband op tot die vorm krijgt. Duw de andere rand met uw duimen in de velg. Begin bij het klepsteeltje en ga helemaal rond de velg tot aan de overkant. Let erop dat de binnenband niet tussen de rand en de velg gekneld geraakt. Als u de rand van de buitenband op het einde niet meer met uw duimen op de velg krijgt, gebruik dan de bandenlichters. Let erop dat de binnenband niet gekneld geraakt.

VOORZICHTIG: Als u in plaats van een bandenlichter een schroevendraaier of iets anders gebruikt, trekt u de band wellicht kapot.36 37

Zorg ervoor dat de binnenband in het midden van de velg ligt en niet van onder de velg uitkomt. Duw het klepsteeltje in de band om ervoor te zorgen dat het vanonder in de velg blijft zitten. Pomp de binnenband langzaam tot op de aanbevolen bandenspanning (zie punt 6.7) op. De randen van de band moeten altijd in de velg blijven zitten. Draai de borgmoer van het klepsteeltje handvast. Zet borgmoer van het ventiel vast (Presta-ventiel). Zet het dopje weer op het ventiel. Zet het wiel opnieuw op de fiets (zie punt 6.1.3 of 6.1.4).

LET OP: Als u op een platte of slecht opgepompte band fietst, kunt u deze band zelf, de binnenband en de fiets ernstig beschadigen. U kan zo ook de controle verliezen en vallen.

8.2. Wat als u een spaak breekt

Een wiel met een losse of kapotte spaak is veel zwakker dan een goed opgespannen wiel. Als u onder het fietsen een spaak breekt, stop dan. De spaak kan immers losslaan of tussen de vorkpoten of de ketting gekneld geraken, waardoor u ten val komt.

LET OP: Een wiel met een kapotte spaak is veel minder sterk en kan uitslaan, waardoor dit tegen de remmen of het frame aanschuurt. Door een kapotte spaak kan u de controle verliezen en vallen.

8.3. Wat bij een botsing of een ongeval

LET OP: De onderdelen van uw fiets komen bij een botsing onder heel wat druk te staan. Daardoor gaan ze mogelijk minder lang mee. Onderdelen waarvan de gebruiksduur zo wordt verkort, kunnen plots

en noodlottig dienst weigeren, wat de fietser de controle doet verliezen, met ernstige of dodelijke letsels als gevolg.

Kijk eerst of u zelf gewond bent, en verzorg uzelf zo goed u kunt. Zoek indien nodig medische hulp. Controleer dan uw fiets op schade, en repareer wat u kunt. Als u vervolgens thuiskomt, herhaal dan de stappen in punt 7.1.4. en controleer of bepaalde onderdelen beschadigd zijn. Vervormde, gekraste of verkleurde onderdelen liepen waarschijnlijk schade op en moet u vervangen.

VOORZICHTIG: Laat uw fiets na een botsing of zware val door uw erkende dealer grondig inspecteren.

9. UW FIETS EN UW UITRUSTING VERBETEREN

Om het comfort, de prestaties en het uitzicht van uw fiets te verbeteren beschikt u over een vrijwel oneindig aanbod aan onderdelen en accessoires. Uw erkende dealer kiest met u dat materiaal dat voor uw behoeften het best geschikt is.

Zelfs wanneer u een ervaren fietser bent, moet u er niet van uitgaan dat u al deze onderdelen of accessoires zonder meer kunt installeren en gebruiken. Lees daarom eerst de instructies die bij het product zitten. Zorg ervoor dat u de handleiding bij de producten die u voor uw fiets aankoopt leest en begrijpt. Bent u niet helemaal zeker of u ze wel kunt gebruiken en hoe u ze moet installeren, vraag dan raad aan uw erkende dealer.

LET OP: Verkeerd geïnstalleerde of gebruikte onderdelen of accessoires kunnen de fiets ernstig beschadigen, wat voor de fietser tot ernstige of dodelijke letsels kan leiden.

9.1. Comfortaccessoires

Van zodra de fiets juist staat afgesteld (maat van het frame, positie en hoek van het zadel, lengte en hoogte van stuurpen), gaat u uw comfort vooral uit uw zadel halen.

Hoe comfortabel dit zit, hangt veel meer af van hoe dit qua vorm past bij het lichaam van de fietser dan van de dikte of het materiaal van de vulling. Fietsfabrikanten plaatsen een zadel met een vorm die de gebruikers van die bepaalde fiets doorgaans comfortabel vinden. Maar dat betekent niet dat u er ook perfect op zult zitten. Daarom beschikt uw dealer over een ruim aanbod zadels met verschillende vormen, vullingen, overtrekken en in verschillende prijsklassen. Zit u niet comfortabel op het zadel van uw nieuwe fiets, vraag uw dealer dan u een ander model voor te stellen.

Als u altijd ritjes van meer dan een uur denkt te maken, schaf u dan ook een paar fietshandschoenen aan. De versterkte palmen zorgen ervoor dat uw handen door de trillingen van het stuur niet verstijfd aanvoelen (dit verschijnsel, dat we kennen als carpale tunnelsyndroom, kan als u niet oplet erg pijnlijk worden), en ze bieden enige bescherming als u valt.

Fietsbroeken en –truitjes zorgen ervoor dat u beter én comfortabeler fietst. Er bestaan twee soorten fietsbroeken: de gewone, nauwsluitende Lycra-shorts en de loszittende broeken. Beide zijn bedoeld om het schurende gevoel weg te nemen. De wasbare lap die in het kruis van de broek steekt, doet u zachter zitten en is bedoeld als bescherming. In deze broeken draagt u geen ondergoed, zodat dit niet samen plooit en begint te schuren. Er bestaat ook ondergoed dat u onder gewone kleding draagt en het schurende gevoel vermindert. Op de rug van de truitjes zitten zakken, zodat wat u meeneemt tijdens het fietsen niet heen en weer schudt. Vaak zijn ze uit materiaal dat er speciaal voor bedoeld is comfort en prestaties

te verbeteren. Voor en tijdens het fietsen moet u zeker voldoende drinken. Bij lange ritten is een drinkbus dus erg belangrijk.

Het is ook handig wat gereedschap mee te hebben. Om een aantal zaken te kunnen afstellen, uw fiets te onderhouden en eerste reparaties uit te voeren, moeten volgende dingen in uw reparatiekit zitten:

- inbussleutels van 2 mm, 4 mm, 5 mm en 6 mm
- bandenlichters
- een bahco nr. 15
- een kruiskopschroevendraaier nr. 1 en een 6 mm platte schroevendraaier
- een fietspomp
- een bandenherstelkit en een reserveband.

9.2. Technische upgrades

VOORZICHTIG: Zet u andere onderdelen op uw fiets, dan is het mogelijk dat de garantie vervalt. Vraag daarom raad bij uw dealer alvorens u nieuwe onderdelen op uw fiets plaatst.

Doorgaans wanneer iemand zijn fiets technisch wil verbeteren, gaat hij of zij er een duurder schakel- of remsysteem op zetten.

Alvorens u die stap zet, moet u eerst controleren of de onderdelen die u wilt plaatsen volledig compatibel zijn met de rest van uw fiets.

Uw erkende dealer kan u vertellen welke onderdelen passen en eventueel niet-compatibele elementen op elkaar afstemmen.

Een andere manier om een fiets technisch te verbeteren, is er lichtere "racing"-onderdelen op plaatsen. Lichtere wielen, banden, een lichter stuur en dergelijke doen uw fiets sneller gaan. Hou er wel altijd rekening mee dat deze raceonderdelen meestal niet zo lang meegaan als de zwaardere modellen. Daarom moet u altijd goed nagaan of u op de elementen nog geen sporen van vermoeidheid terugvindt (zie punt 7.4).

Wij kunnen niet alle combinaties uittesten. Daarom kunnen we niet garanderen dat, als u een ander onderdeel op uw fiets zet, dit ook goed zal werken en de nodige veiligheid biedt. Verende vorken zijn ook populair als upgrade. Voordat u een verende vork op een gewone fiets zet, of een vork installeert die qua uitslag of geometrische eigenschappen van de oude verschilt, moet u zeker zijn dat het frame dit geometrisch verschil aankan en is voorzien op de druk die deze nieuwe vork kan veroorzaken. Laat uw dealer eerst navraag doen bij de producent, of neem zelf contact op met diens technische dienst.

LET OP: Verende vorken, en dan vooral de dubbele en de driedubbele modellen die downhill racers gewoonlijk gebruiken, zetten veel druk op de balhoofdbuis en de voorkant van het frame. Mogelijk is het frame daarop niet berekend. Het frame kan dan ook plots kapot gaan, met ernstige of dodelijke letsels als gevolg.

Steeds meer mensen zetten schijfremmen op hun mountainbike. Verende vorken kunnen doorgaans worden gecombineerd met schijfremmen, en kunnen de extra druk op de montagepunten ook aan. Zorg ervoor dat u weet of dat voor uw vork ook het geval is.

De meeste fietsframes zijn evenwel niet voorzien op de druk van een schijfrem achteraan op de achtertrein of de achterbrug. Alvorens u achteraan een schijfrem plaats, laat u uw dealer dus navraag doen bij de fabrikant. Anders neemt u zelf contact op met diens technische dienst. Informeer of het frame de plaatselijke druk op de montagepunten aankan.

LET OP: Schijfremmen achteraan zetten misschien te veel druk op de achtertrein of de achterbrug. Bij het ontwerp werd daarmee mogelijk geen rekening gehouden. Het frame kan dan ook plots kapot gaan, met ernstige of dodelijke letsels als gevolg.

Bij uw erkende dealer vindt u nog veel andere accessoires die uw comfort en prestaties verbeteren. Fietsen wordt dan gewoon nog plezieriger.

10. OVER UW ERKENDE DEALER

Uw erkende dealer zorgt er mee voor dat u de fiets en de accessoires vindt die het best passen bij wat u met uw fiets wilt doen. Ook helpt hij u in het onderhoud, zodat u er alle plezier kunt uithalen. Het personeel van uw fietswinkel geeft u met zijn kennis, zijn instrumenten en zijn ervaring betrouwbaar advies en competente service. Uw dealer biedt producten aan van verschillende fabrikanten. U kiest daarmee zelf wat best bij uw behoeften en uw budget past.

Het personeel van uw dealer kan echter niet in uw plaats beslissen. Zorg er dus zelf voor dat u goed op de hoogte bent, de nodige ervaring opdoet én uw gezond verstand gebruikt. Bij uw dealer kunnen ze u vertellen hoe iets werkt, of welk onderdeel of accessoire goed voor u lijkt, maar wat u precies wilt weten, moet u zelf vragen.

Als u iets wilt weten over uw fiets, of over fietsen in het algemeen, spreek dan uw dealer aan. Zorg ervoor dat hij uw probleem of vraag begrijpt, en maak dat wat hij zegt voor u ook duidelijk is.

11. BEPERKTE GARANTIE RACE PRODUCTIONS N.V.

Race Productions N.V., een Belgisch bedrijf gevestigd in Tessenderlo, geeft op Ridley-fietsen en -frames volgende beperkte garantie:

11.1. Ridley vijf (5) jaar garantie

Frames: Krachtens volgende beperkingen en voorwaarden biedt Race Productions N.V. de eerste eigenaar op Ridley-frames een garantie van vijf (5) jaar tegen materiële en/of technische productiefouten, op voorwaarde dat het frame bij een erkende Ridley-dealer werd aangekocht. Deze garantie van vijf (5) jaar geldt enkel voor fietsen die in normale omstandigheden werden gebruikt en goed zijn onderhouden. De beperkte garantie geldt niet voor lak- of vernislagen, framefittings en onderdelen die op de fiets/het kader zitten, zoals een voorvork, wielen, de ketting, remmen, de zadelpen, het stuur en de stuurpen of onderdelen van het veringsysteem.

Op lak- en vernislagen op het frame staat een garantie tegen materiële en/of technische productiefouten van twee (2) jaar. Onderdelen die los op de fiets/het frame staan, zoals wielen, de ketting, remmen, de zadelpen, het stuur en de stuurpen of onderdelen van het veringsysteem vallen onder de beperkte garantie van de fabrikant. Deze garantie vervalt indien de fiets of het kader niet nieuw werd aangekocht of correct door een erkende Ridley-dealer werd gemonteerd.

11.2. Bijkomende voorwaarden

Deze beperkte garantie is uitsluitend bedoeld voor de eerste eigenaar van deze nieuwe Ridley-fiets of dit kader, op voorwaarde dat de aankoop bij een erkende Ridley-dealer is gebeurd, en voor zolang de eerste eigenaar de Ridley-fiets in zijn bezit houdt. Deze beperkte garantie is niet overdraagbaar.

Om van uw rechten onder deze beperkte garantie gebruik te maken, moeten de fiets of het kader aan uw erkende Ridley-dealer worden bezorgd, samen met een reçu, een factuur of een ander voldoende schriftelijk aankoopbewijs waarop het serienummer van de fiets of van het kader staat vermeld. Indien Race Productions N.V. oordeelt dat deze fiets, dit kader of een onderdeel onder deze garantie valt, dan wordt dit naar goeddunken van Race Productions N.V. gerepareerd of vervangen. Deze beslissing is definitief en bindend. De eerste eigenaar betaalt alle werkuren voor het repareren of vervangen van alle onderdelen. Deze beperkte garantie omvat onder geen beding de transportkosten van en naar een erkende Ridley-dealer. Deze kosten zijn in voorkomend geval voor rekening van de eerste eigenaar.

Deze beperkte garantie is niet van toepassing op normale slijtage, noch op gebreken, storingen of defecten die te wijten zijn aan verkeerd gebruik, verwaarlozing, verkeerde montage, foutief onderhoud, wijzigingen, aanrijdingen, botsingen of foutief gebruik. Deze fiets of dit kader werd niet ontworpen, ontwikkeld, verspreid, geproduceerd of verkocht om trucs uit te voeren, op rampen te rijden, sprongen te maken, agressief te rijden, op zwaar terrein, in een extreem klimaat of zwaar belast te fietsen, voor commerciële of andere doeleinden te gebruiken; in dergelijke gevallen kan de fiets schade oplopen of kan de fietser zich ernstig kwetsen. In al deze gevallen vervalt de garantie.

11.3. Levenscyclus van een product

Elke fiets en elk kader van Ridley heeft een bepaalde levenscyclus. Deze cyclus verschilt al naargelang het procédé en de materialen gebruikt in de productie van de fiets of het kader, de manier waarop de fiets of het kader in de loop van zijn levensduur werd onderhouden, en de manier waarop en de frequentie waarmee de fiets of het kader werd gebruikt. Gebruik in wedstrijdverband, om trucs uit te voeren, op rampen te rijden, sprongen te maken, agressief te rijden, op zwaar terrein, in een extreem klimaat of zwaar belast te fietsen, voor commerciële of andere ongewone doeleinden kan de levenscyclus van een Ridley-fiets of -kader aanzienlijk verkorten. Al deze omstandigheden kunnen er afzonderlijk of gezamenlijk toe leiden dat een Ridley-fiets of -kader plots schade oploopt, die dan niet door deze garantie wordt gedekt. **ALL RIDLEY-FIETSEN EN -KADERS MOETEN REGELMATIG DOOR EEN ERKENDE RIDLEY-DEALER WORDEN GECONTROLEERD**, waarbij deze nazicht uitvoert op spanning en/of mogelijke defecten, met inbegrip van barsten, vervormingen, roestplekken, lak die afbladdert, deuken, en verder alles wat wijst op mogelijke problemen, verkeerd of foutief gebruik. Deze veiligheidscontroles zijn erg belangrijk, omdat men er ongevallen mee helpt voorkomen, fysieke letsels voor de fietser vermijdt en de levenscyclus van een Ridley-fiets of -frame op peil houdt.

DIT IS DE INTEGRALE EN DEFINITIEVE VERKLARING VAN BEPERKTE GARANTIE DOOR RACE PRODUCTIONS N.V. RACE PRODUCTIONS N.V. STAAT MET INBEGRIJ VAN HAAR ERKENDE DEALERS NIEMAND TOE OM IN NAAM VAN RACE PRODUCTIONS N.V. DEZE GARANTIE IMPLICIET OF EXPLICIET UIT TE BREIDEN. NIEMAND ANDERS BUITEN RACE PRODUCTIONS N.V. HEEFT OP GENERLEI WIJZE HET RECHT EEN GARANTIE OP DEZE FIETS OF DIT KADER TE BIEDEN VOOR HET VERHAAL OF RECHTSMIDDEL WAAROP DE

EERSTE EIGENAAR BEROEP KAN DOEN. DE AANSPRAKELIJKHEID VAN RACE PRODUCTIONS N.V. ONDER DEZE BEPERKTE GARANTIE BEPERKT ZICH TOT HET BEDRAG VAN DE OORSPRONKELIJKE AANKOOPPRIJS EN RACE PRODUCTIONS N.V. IS IN GEEN GEVAL VERANTWOORDELIJK VOOR BIJKOMENDE SCHADE OF GEVOLGSCHADE.

11.4. Disclaimer

Alle andere rechtsmiddelen, verplichtingen, aansprakelijkheden, rechten, garanties die zich expliciet of impliciet van rechtswege of via andere weg stellen, met inbegrip van maar zich niet beperkend tot alle gevraagde, impliciete garanties van verkoopbaarheid, garanties die voortkomen uit de prestatiecurve, en alle gevraagde, impliciete garanties van geschiktheid, worden door Race Productions N.V. verworpen en door de eerste eigenaar geweigerd. Enkele of alle onderhavige beperkingen, of de uitsluiting of beperking van bijkomende schade of gevolgschade, worden in bepaalde regio's, districten, landen of provincies niet aanvaard. Indien een bepaling niet uitvoerbaar blijkt, wordt enkel die bepaling geschrapt en blijven alle andere overeind. Deze beperkte garantie kent de eerste eigenaar geen wettelijke rechten en middelen toe, en de eerste eigenaar kan afhankelijk van de regio, het district, het land of de provincie over andere rechten of middelen beschikken.

Race Productions N.V.

Ambachtstraat 19

3980 Tessenderlo - Belgium

Tel: + 32 (0)13/ 67 36 00

Fax: + 32 (0)13/ 67 36 01

www.ridley-bikes.com